

Padesát let

Centrální konference
pro střední a jižní Evropu

Evangelická církev metodistická

2004

Padesát let

Centrální konference pro střední a jižní Evropu

Wilhelm Nausner a Vilém D.Schneeberger

© Vydala Evangelická církev metodistická, Praha 2004

Sborník připravili Vilém D.Schneeberger a Josef Červeňák

ISBN 80-85013-96-7

Předmluva

Dne 14. října 1954 byla ustavena Centrální konference pro střední a jižní Evropu. Od samého počátku jde o oblast, která je velice různorodá. Na jejím území žila a žije řada národů, které hovoří mnoha jazyky, prošly rozmanitým dějinným vývojem a nesou si vlivy rozdílného kulturního pozadí a náboženského dědictví. O této konferenci se na počátku mnozí vyjadřovali velice skepticky. Nyní má za sebou půl století existence. Konference vznikla patnáct let po spojení tří velkých větví světového metodismu – Metodistické episkopální církve, Metodistické episkopální církve jižní a Metodistické protestantské církve. V Evropě jsou v rámci Evangelické církve metodistické (United Methodist Church) v současné době tři Centrální konference (*Methodismus ve Velké Británii a Irsku je organizován podle jiných struktur*). Vedle Centrální konference Německo a Centrální konference Severní Evropa sdružuje Centrální konference pro střední a jižní Evropu celkem sedm Výročních konferencí v zemích střední a jižní Evropy. Do této biskupské oblasti patří:

- a) Výroční konference Švýcarsko, kam patří i Francie a misijní oblast v severní Africe (Alžírsko a Tunisko)
- b) Výroční konference Polsko
- c) Výroční konference Rakousko
- d) Výroční konference Bulharsko
- e) Výroční konference Maďarsko (část Ukrajiny – Podkarpatská Rus)
- f) Výroční konference Srbsko a Černá Hora a Republika Makedonie
- g) Výroční konference Česká republika a Slovenská republika

Našemu současnému biskupovi bratru Heinrichu Bolleterovi je také svěřeno sledování vývoje misijní práce (např. Bosna, Chorvatsko, Rumunsko, Albánie).

Samostatnou kapitolou o evropském metodismu by pak bylo pojednání o metodistické církvi ve Velké Británii a Irsku nebo v Portugalsku a Itálii. A v rámci světové metodistické církve bychom se museli také zabývat spojením dvou velkých větví na Generální konferenci 1968, které poznamenalo i práci v Evropě.

Josef Červeňák, Praha, září 2004

1. Metodistická episkopální církev 1920 – 1939

Práce v Evropě před rokem 1925

Centrální konference jako taková je ve struktuře Evangelické církve metodistické poměrně mladou institucí. Byla vytvořena teprve ve 20. století. Předtím existovala jenom Generální konference, která je nejvyšším církevním tělesem, a Výroční konference. Generální konference sdružovala Výroční konference do episkopálních oblastí. Když se však církev rozrostla a rozšířila, bylo stále obtížnější řešit často velice rozdílné problémy odlehlých končin na Generální konferenci. Z toho důvodu byly nakonec vytvořeny Centrální konference jako regionální mezičlánky, jejichž úkol tkví v tom, že sdružují určitý počet Výročních konferencí v nadřazený celek a koordinují práci v této oblasti. Aby mohly splnit svůj úkol, dostaly různá práva a měly různé povinnosti, které dříve vykonávala Generální konference. Právo volit biskupy však získaly až později.

Původně byli na Generální konferenci voleni všichni biskupové, i ti pro Centrální konference. Byly jim přidělovány episkopální oblasti podobně jako kazatelům farnosti. „V církvi kdysi převládal názor,“ napsal Ferdinand Sigg v roce 1950, „že metodistického biskupa lze ustanovit kamkoli. Dnes je toto právo podstatně zúženo a vázáno na vzájemná pozvání a ujednání.“

Práce Metodistické episkopální církve¹ v Evropě tvořila dlouhou dobu jedinou episkopální oblast. Postupem času se z ní vyvinul mamutí útvar, který už nemohl řídit jeden člověk, a tak byla v roce 1920 rozdělena na tři episkopální oblasti:

- Kodaňská oblast s biskupem Antonem Bastem zahrnovala Dánsko, Finsko, Norsko a Švédsko.
- Curyšská oblast s biskupem Johnem L. Nuelsenem zahrnovala severní Německo, jižní Německo, Švýcarsko, Rakousko, Maďarsko, Rusko a Pobaltí.
- Pařížská oblast s biskupem E. Blakem zahrnovala Francii, Itálii, severní Afriku, Jugoslávii, Bulharsko a Španělsko.

I když v Řádu církve (*Book of Discipline* – vydává jej Generální konference) z roku 1912 už je zmínka o „Centrálních misijních konfe-

rencích“ je pojem Centrální konference v dnešním smyslu zaveden až roku 1924 a definován v Řádu tohoto roku v § 95 s patřičnými církevně právními ustanoveními. Tehdy také udělila Generální konference třem evropským episkopálním oblastem právo organizovat se jako Centrální konference. Na základě tohoto rozhodnutí byla vytvořena Severoevropská, Středoevropská a Jihoevropská Centrální konference, které se po územní stránce do značné míry kryly s existujícími episkopálními oblastmi. Protože se náš zájem týká především Středoevropské Centrální konference, chceme zde pouze připomenout, že její oblast tehdy byla rozšířena o Bulharsko a Jugoslávii. Vytvoření Centrálních konferencí bylo pro církevní práci v Evropě pokrokem, protože přineslo větší míru samostatnosti.

Středoevropská Centrální konference

V říjnu 1925 se sešla Středoevropská Centrální konference v německém Freudenstadtu ke svému prvnímu zasedání pod vedením biskupa J.L.Nuelsena. Byla to velká doba, neboť byl založen útvar, který mohl ve svém obvodu vykonávat mnohé kompetence Generální konference. Zvláštním znakem této konference byl silný pocit soudržnosti, vřelost a nadšení pro společné dílo. Biskup Nuelsen to vyjádřil ve svém zahajovacím projevu:

„V tomto křesťanském společenství víry, naděje a lásky Metodistické episkopální církve, v němž jsme našli svůj vlastní a nejvyšší životní úkol, v tomto společenství, které je dokonce silnější než pokrevní společenství, vyšší než národní společenství, závaznější než nějaké lidské dějinné zájmové společenství, protože zavádí jednotící, závazné síly věčného Božího společenství do dělicích, štěpících mocností pozemského života, chceme započít práci, kterou nám církev svěřila, a dá Bůh také dokončit.“

Toto společenství bylo také vyjádřeno mnohými společnými akcemi. Bylo rozhodnuto vydat pro oblast Centrální konference Řád církve, liturgii a zpěvník a v následujících letech to bylo také splněno. Už na druhém zasedání Centrální konference 1930 v Berlíně-Schönefeldu byla podána zpráva, že na Teologickém semináři ve Frankfurtu nad Mohanem studují kromě Němců a Švýcarů také Bulhaři, Jugoslávci a Maďaři. Protokol této Centrální konference je vůbec dobrým svě-

dectvím o aktivitě tohoto společenství, zejména když uvážíme, že tyto časy byly všechno jiné, jenom ne růžové.

Už v první světové válce byla Metodistická episkopální církev jako mezinárodní společenství podrobena zkoušce, když se vzedmuly národnostní pocity, podnícené propagandou a válečným utrpením. Tehdy z toho vyšla Středoevropská Centrální konference spíše posilněna. Řeč biskupa Nuelsena o „společenství víry, naděje a lásky, které je silnější než pokrevní a národní společenství“ nebyla citovým výlevem, nýbrž měla zcela reálné pozadí. Ale už na počátku třicátých let se ohlašovala další velká zkouška.

V lednu 1933 přišel v Německu k moci národní socialismus a tím se situace rázem změnila. Už 25. srpna tohoto roku napsal biskup Nuelsen ve své zprávě radě biskupů:

„Německo dnes není svobodnou zemí. Je to bezpříkladná diktatura bez jakéhokoli svědomí. Všechny projevy, které kritizují vládu nebo takovou kritiku jenom obsahují, jsou pokládány za »kontrarevoluční« a vedou k bezohlednému útlaku a odplatě... Víc ještě: Vláda žádá kontrolu nad každým chlapcem a nad každou dívkou... Naši kazatelé si netroufají zrazovat chlapce nebo děvče od vstupu do „hitlerjugend“ (Hitlerova mládež), neboť by se to ihned pokládalo za »kontrarevoluční čin«... Naše diakonie a dětské domovy už jsou »zglajchšaltovány« stejně jako zařízení luteránů a katolíků, to znamená, že jsou pod státní kontrolou. Vláda teď předpisuje podrobná pravidla pro přijetí, pro vzdělání atd. Naše diakonky se musí od nynějška zdravít zdvižením pravé ruky, neboť hitlerovský pozdrav teď je oficiálním pozdravem... Od doby, kdy jsem měl v červenci poslední konferenci, už jsem v Německu nebyl. Víím zcela přesně, co se ode mne očekává. Je naprosto nemožné kázat evangelium Ježíše Krista a nevychvalovat náboženský význam slavné revoluce Adolfa Hitlera. Na všech mých shromážděních byli přítomni nacisté v uniformě. Zneužili slovo Písem: »Kdo není se mnou, je proti mně«... Chci jít tak daleko, jak mi to dovolí svědomí. Nejsem však ochoten mluvit proti internacionalismu a kázat čistě nacionalistické a rasistické evangelium. Jsem hluboce přesvědčen, že metodismus a Ježíšovo poselství jsou internacionální.“

Nacionální myšlení, víru ve vlastní rasu a kulturu, mýty o krvi a zemi nevymysleli teprve nacisté. Tyto myšlenky tu už byly před nimi a naprosto s nimi nezmizely, vyskytují se i dnes. V Hitlerově Německu

získaly zvláštní význam tím, že byly prohlášeny za státní doktrínu. Nacismus nebyl protináboženský. Naopak, zcela správně odhadl význam náboženství a učinil je proto záležitostí státu. Nárok státu na člověka byl totální, člověk mu měl patřit tělem, duší a duchem. Stát si osoboval nejvyšší a bezpodmínečnou poddanost. Křesťanství bylo přijatelné, avšak jenom jako „německé křesťanství“.

„Zglajchšaltování“ bylo heslem, jimž byl označován proces, kterým byly zařazovány instituce a jednotlivci do státního celku. Prostředky byly osvědčené a prosté: buď veřejné vyznání poddanosti nebo veřejné potupení a pronásledování. Hitlerovský stát nečekal, až někdo proti němu bude rebelovat, předem žádal od svých občanů projevy oddanosti. Často zesměšňovaný „německý pozdrav“ se jeví v naprosto jiném světle, když uvážíme, jaký nevyhnutelně vyznavačský charakter má takové jednání na veřejnosti totalitního státu. Metodismus v Německu, který do té doby zápolil s nepřátelským postojem zemských církví, stál před naprosto novou situací.

Založení Německé Centrální konference

V září 1935, dva roky po převzetí moci v Německu Hitlerem a deset let po svém založení se sešla Středoevropská Centrální konference ke svému třetímu zasedání ve Freudenstadtu. Velkým překvapením na tomto zasedání bylo oznámení, že si Výroční konference v Německu daly společný Řád a ten koncem roku 1934 předložily německé vládě. Dopisem z 3. července 1935 vzal říšský a pruský ministr vnitra tento Řád na vědomí. Tím byla organizována Metodistická episkopální církev v Německu a stala se veřejnoprávní institucí, která zahrnovala všechny kazatele a členy bydlící na území Německa. Všechny osoby stojící ve veřejných službách církve a členové jejích orgánů nyní museli být říšskými státními občany.

Podle nové ústavy Metodistické episkopální církve v Německu byla Centrální konference nejvyšším „správním orgánem a zákonodárnou institucí“. K jejím úkolům patřila volba biskupa, který měl mít dozor nad novou církví. Vztah k světové církvi byl vyjádřen větou, že Centrální konference „přijímá potřebná ustanovení ve shodě s řády Metodistické episkopální církve“. Nové bylo, že nová Centrální konference žádala právo sama si volit svého biskupa.

Pro metodismus v Německu možná byl tento krok alespoň v tomto okamžiku nejlepším řešením. Mohl si zvolit německého biskupa a zbavit se cizího nádechu. Nebo jak to vyjádřil biskup Nuelsen ve svém proslovu na ustavujícím zasedání německé Centrální konference ve Frankfurtu nad Mohanem roku 1936: „Metodistické církvi v Německu nelze už vytýkat, že by to byla cizokrajná rostlina, cizí štěp, odnož zahraniční organizace... Němečtí metodisté se mohou svým soukmenovcům klidně podívat do tváře a říci: metodismus je německý.“

Vznik Ženevské oblasti

Co to však znamenalo pro společné, s takovou radostí a s takovým elánem započaté dílo Středoevropské Centrální konference? Je třeba si připomenout, že metodistická práce ve Švýcarsku, Rakousku, Maďarsku a Jugoslávii byla započata z Německa, že mnozí němečtí kazatelé investovali svůj život do této misie, že většina kazatelů byla společně vyškolená ve Frankfurtu nad Mohanem. Existovaly nejen více méně dobré vztahy, nýbrž i pravé, hluboké obecenství. Sotva byly dostatečně vzaty na vědomí otázky těchto bratří, co má být ze společného díla, a bolest, která se v této otázce ozývala.

Celou atmosféru dobře vystihuje citát ze stanoviska, které dala švýcarská delegace zaprotokolovat: „V poselství biskupa prvně nahlédla švýcarská delegace do poměrů a souvislostí, na jejichž základě byly německé konference pohnuty ke krokům, před které je postavena Centrální konference jako před hotovou věc... Po osvětlení situace, jak je obsaženo v poselství biskupa a jak je vylíčili bratři z německých konferencí, uznává švýcarská delegace, že kroky německých konferencí musely vyplynout z národnostně podmíněné nutnosti. Když proto vysloví souhlas se zmíněnou žádostí, pak tím chce dát najevo, že chce pochopit a uznat situaci německých konferencí.“

Je pozoruhodné, že jako ospravedlnění tohoto kroku byly uvedeny především nebezpečí a nevýhody, které hrozily německé církvi z hlediska daňového, a že nebylo možné zachovat ustanovení Řádu církve pro vytvoření nové Centrální konference a vyčkat rozhodnutí Generální konference. Ostatně, tak bylo zdůrazněno, nemůže být řeči o oddělení, jedná se pouze o přeskupení celého díla. „Jsme přesvědčeni o tom, že svazek lásky a víry, který nás pojí, nás v budoucnu ještě více semkne.“

Německé návrhy zastupoval na Centrální konferenci dr. F.H.Otto Melle. O něm bylo známo, že byl pro spojení baptistů, metodistů a Evangelického společenství v takzvané křídlo svobodných církví v rámci nové říšské církve, vytvořené německou vládou. Neněmecké delegace se snažil utěšovat v diskusi tím, že řekl: „Pokud jde o společenství s bratřími ze Švýcarska, budiž připomenuto, že i po rozpuštění Středoevropské Centrální konference ještě máme instituci, která nás spojuje, totiž kazatelský seminář ve Frankfurtu nad Mohanem. Možná se dají zasedání tamního představenstva rozšířit.“

Hlavním podnětem tohoto vývoje jistě byla situace v nacistickém Německu. Dalším důvodem tohoto rychlého postupu na vlastní pěst se zdá být prostá skutečnost, že se německý metodismus cítil dostatečně silný, aby se ubíral vlastní cestou. Ať tomu bylo jakkoliv, podle státních zákonů byla organizace Metodistické episkopální církve v Německu hotovou skutečností. Proto prosili němečtí bratři ve Freudensstadtu o podporu své žádosti: Generální konference nechť dá souhlas k vytvoření Centrální konference pro Německo a udělí jí právo zvolit si vlastního biskupa. Tato prosba byla splněna.

V květnu 1936 zasedala Generální konference v Columbusu v Ohio. Přijala předložené žádosti a dala souhlas k vytvoření Německé centrální konference. Zmocnila Centrální konferenci, aby si zvolila biskupa pro Německo, a schválila ústavu Metodistické episkopální církve v Německu. V září 1936 se sešla ve Frankfurtu nad Mohanem Centrální konference ke svému prvnímu zasedání a zvolila dr. F.H.Otto Melleho za svého prvního biskupa. Konferenci řídil biskup Nuelsen. Ve svém zahajovacím projevu řekl mj.: „Generální konference rozhodla, že dosavadní Středoevropská Centrální konference bude rozpuštěna, že tedy přestane existovat, jakmile bude organizována Centrální konference pro Německo. Protože dnes byla vytvořena tato nová Centrální konference, prohlašuji dosavadní Středoevropskou Centrální konferenci za definitivně rozpuštěnou.“

Období metodistického společenství na evropské rovině, které začalo s nadějí a nadšením, bylo u konce. Neněmecké konference a misijní konference se vrátily do stavu, který existoval před vytvořením Středoevropské Centrální konference: Staly se episkopální oblastí Generální konference bez zakotvení v regionálním seskupení. Vedením nové episkopální oblasti byl pověřen biskup Nuelsen. Ještě v roce

1936 přenesl své sídlo do Ženevy. Tak byla na světě Ženevská oblast (Genfer Sprengel).

Nově vytvořená episkopální oblast zahrnovala konference v Bulharsku, Jugoslávii, Maďarsku, Rakousku a Švýcarsku. Podíváme-li se na tento zbytek bývalé Středoevropské Centrální konference a odmyslíme-li si Švýcarsko, pak je třeba říci, že to vlastně byla celá německo-švýcarská misijní oblast, která najednou musela hledat půdu pod nohama. Avšak k této konsolidaci už nebyl čas. Příštích osmnáct let bylo poznamenáno stálými změnami a nejistotou, válkou a následky války.

2. Metodistická episkopální církev jižní 1920 – 1939

Začátky misie v Evropě

V roce 1919 si připomněla Metodistická episkopální církev a Metodistická episkopální církev jižní v Americe stoleté výročí založení Misijní společnosti tehdy ještě nerozdělené metodistické církve v roce 1819. Obě církve chtěly posílit své misijní aktivity a začít novou misijní práci. Už předtím zřídily zvláštní výbory, které měly shromažďovat peníze na financování této jubilejní akce. Během osmi let sebraly celkem padesát miliónů dolarů, v té době úctyhodnou částku.

Tyto výbory se pak dohodly, v které zemi která církev začne novou práci nebo posílí stávající práci. Severní Metodistická episkopální církev pracovala v Evropě už v sedmnácti zemích. Jižní větve v té době žádnou misii v Evropě neměla a po dohodě se severní větví se zaměřila na země, kde metodismus dosud nezakotvil. Obě církve vyslaly v roce 1919 do Evropy komisi, aby prostudovala sociální a náboženské poměry. Metodistická episkopální církev jižní původně plánovala započít práci v Československu, Polsku a jižním Rusku. Politický vývoj v Rusku nedával možnost začít zde evangelizaci, místo toho začala evangelizace v Belgii.

Misijní rada Metodistické episkopální církve jižní přijala v září 1920 program práce v Evropě, kde jsou zachyceny zásady, kterými se tato práce měla řídit. Tento program byl poslán zástupcům církve v Belgii, Československé republice a Polsku. V programu byla tato doporučení:

- a) Aby při přípravě pro naši práci bylo dbáno zásad vlídné součinnosti s jinými evangelickými společnostmi, buď domácími nebo cizozemskými, abychom jim pomáhali provádět jejich programy, pokud to nebude na škodu našim zásadám a základním plánům.
- b) Aby při rozvrhu naší práce byla věnována zvláštní pozornost existujícím protestantským církvím, obzvláště těm, jejichž ideály a metody slibují trvalé a zdravé výsledky, aby jejich práce evangelizační a sociální byla podporována a zesílena naší součinností a nikterak nebyla naší konkurencí zeslabena.
- c) V zemích, kde existují nebo existovaly státní církve a kde forma křesťanství není v souladu s duchem a organizací naší církve, má

být náš program spíše konstruktivní nežli destruktivní, abychom bez kompromitování podstatných zásad neb popletení metod našli styčné body, které by poskytly našim pracovníkům příležitosti k součinnosti i s těmito církevními organizacemi, které se od naší liší formami a způsobem výkladu křesťanství.

To nijak nevyklučovalo započítání denominační práce. Proto je v druhé části Programu pro Evropu kladen důraz na vlastní instituce a školy, vlastní organizační metody a na organizování vlastních sborů. A zde pak platí tato omezení:

- a) Neměli bychom organizovati sborů tam, kde dle úsudku biskupa a zástupců Misijního Boardu i pracovníků místních existuje církev evangelická, která jest schopna dostatečně sloužiti lidu, nebo která by mohla tak činiti, kdyby byla posilněna.
- b) Nechtě je jasno, že kdekoli sbory organizujeme, nečiníme tak z popudu sektářského soupeření anebo za účelem přebírání členů, ale vždy proto, abychom zachovali výsledky evangelizace a pro povznesení duchovní úrovně lidu i k jeho duchovní výchově.
- c) Má být naším určitým a veřejným cílem propagovat vlídnou součinnost a křesťanskou jednotu s jinými tak, aby tvar té jednoty a její metody byly přizpůsobeny duši lidu domácího a nikoli cizího.²

Mezi nově založenými misii byla čilá spolupráce. Na výroční konferenci v říjnu 1923 v Praze byl přítomen kazatel W.G.Thonger z Belgie, který měl bohaté zkušenosti z kolportážní práce a denně přednášel o kolportáži, která – jak řekl – je stejně důležitá jako kázání evangelia a pastore. Na konferenci následujícího roku přijel superintendent Cowert z Belgie a kazatel Woodard z Polska. Ale ani německá práce nestála stranou. Na konferenci roku 1925 byl přítomen kazatel A.Pratsch z Německa a pražská konference delegovala na Jihoněmeckou konferenci V.Vančuru, na Severoněmeckou konferenci J.Leidorfa a na rakouskou konferenci J.Dobeše. Na konferenci v Praze byl v tomto roce W.T.Thonger z Belgie, který kázal v předvečer konference, a T.G.Gambel z Polska. V roce 1926 dostal V.Vančura, sekretář výroční konference, dopis od sekretáře Jihoněmecké výroční konference H.Fellmanna, v němž je zpráva o činnosti církve v uplynulém roce. Kazatel Fellmann píše: „Radujeme se z dobrých zpráv o práci metodistické církve v ČSR. Zajímáme se o ni proto, že naši bratři již dříve

v této zemi pracovali. Bylo jim však rakouskými úřady v práci té velice překáženo.“³ O této práci se ovšem nic bližšího nezachovalo.

Ustavení Centrální konference

Na Generální konferenci Metodistické episkopální církve jižní v Memphisu ve státě Tennessee v roce 1926 bylo rozhodnuto vytvořit Centrální konference z výročních konferencí a misí, které měly užší společné zájmy. Centrální konference se měla sejít jednou za dva roky. Tvořilo ji šest delegátů z každého státu, v němž církev působila. Tato konference měla pouze poradní a koordinační význam. Právo rozhodovat o všech zásadních církevních otázkách a právo volit biskupy měla nadále jedině Generální konference. Tím se lišila od Centrálních konferencí Metodistické episkopální církve.

Na základě tohoto usnesení vytvořily tři evropské misie v Belgii, Československu a Polsku Centrální konferenci pro Evropu. „Ustavující schůze této nové organizace konala se v Praze dne 10. a 11. července 1927. Dle stanov schválených při této schůzi bude předsedou této Centrální konference biskup, do jehož diecéze naše evropská práce v té které době spadá. Sekretář, jenž má být zároveň pokladníkem, volí se na období čtyř roků. Zvolen byl dr. Josef Pavel Barták. Delegáti k první Centrální konferenci pro Evropu byli ustanoveni biskupem U.V.W.Darlingtonem.“⁴

Delegaci z Československa na tomto prvním zasedání tvořili: superintendenti D.P.Melson, J.P.Barták, J.Dobeš a V.Vančura a kazatel Jan Kotouč. Bylo dohodnuto, že v budoucnu budou tři z šesti delegátů z každé země ustanoveni biskupem a tři budou voleni výroční konferencí nebo misí. Jeden z volených má být laik.

Konference měla sloužit jako duchovní příprava na budoucí práci, proto se soustředila ke třem proslovům, po nichž následovala živá diskuse. Byla to tato témata: Čím můžeme přispět k obohacení náboženského života v Evropě? (J.P.Barták). Informace o naší církvi (E.Chambers). Metodismus a internacionalismus (W.G.Thonger).

Druhá Centrální konference zasedala ve dnech 18. až 20. července 1929 v ústředním metodistickém sboru v Bruselu v Belgii. Z Československa se jí zúčastnili: J.P.Barták, D.P.Melson, V.Vančura, V.Huňatý, J.Kotouč a J.Zákoucký. Na programu byly čtyři přednášky: Jak čeliti

protievangelickému náporu římskokatolické církve? (V.Vančura). Jak přemáhati ateismus? (M.Symays z Belgie). Jak čelit náboženské lhostejnosti? (W.G.Wilmot z Belgie). Jaké stanovisko bychom měli zaujímat vůči jiným evangelickým církvím? (C.T.Hardt z Polska). Ducha konference vystihuje závěr Vančurova referátu: „Bude-li Duch svatý působit prostřednictvím našich kázání, našeho vyučování, naší evangelizační práce a všeho, co činíme, pak se moc jeho slova projeví především v nás a skrze nás a bude působit všude, kam nás Bůh postavil. Proti této moci Boží odpůrci nic nezmůžou.“⁵

„Svá usnesení vyjádřila konference v osmi resolucích, obsahujících: 1. díky hostitelům konference; 2. stanovení data příští konference biskupem; 3. pozdrav nemocnému br. řediteli Dropiowskému v Polsku; 4. přání, aby záznamy konferenční byly tištěny; 5. přání, aby biskup Darlington byl nám opětně přidělen na další čtyřleté období; 6. žádost, aby byl vytvořen výbor pro zkoumání a případně pro úpravu církevního řádu vzhledem k potřebám evropským; 7. doporučení, aby Belgická misie byla ustanovena ve Výroční konferenci a 8. přání, aby byl utvořen výbor pro Nedělní školu a Epworthskou ligu.“⁶

V roce 1931 se měla konat Centrální konference v Klarysewě v Polsku, ale to už nedovolila finanční situace, do které se církev dostala v době hospodářské krize.

Vznik spojené Metodistické církve

Generální konference tří velkých metodistických větví v USA, Metodistické episkopální církve, Metodistické episkopální církve jižní a Metodistické protestantské církve, vypracovaly v třicátých letech plán na spojení. Generální konference každé církve měla tento návrh schválit dvoutřetinovou většinou a jednotlivé Výroční konference tříčtvrtinovou většinou. V roce 1936 se vyslovilo 470 delegátů severní metodistické větve pro spojení (83 bylo proti) a 142 delegátů Metodistické protestantské církve (39 bylo proti). Generální konference Metodistické episkopální církve jižní zasedala až koncem dubna 1938 v Birminghamu ve státě Alabama a po dvoudenním rozhovoru se vyslovilo 434 delegátů pro spojení (26 bylo proti).

Spojovací konference pak zasedala od 24. dubna do 11. května 1939 v Kansas City ve státě Missouri. Naši Výroční konferenci zde zastupoval J.P.Barták a jeho manželka. Konference měla devět set delegátů, z nichž

bylo čtyři sta z Metodistické episkopální církve, čtyři sta z Metodistické episkopální církve jižní a sto z Metodistické protestantské církve. Tento poměr, který odpovídal počtu členů, byl pak zachován také při sestavování výborů. Tak vznikla spojená Metodistická církev.

„Nejvyšším orgánem církevním jest Generální konference, jež bude zasedat jednou za čtyři roky od roku 1940 počínajíc. Bude se skládat z delegátů, počtem 600 až 800 osob, z nichž polovice bude z řad duchovenstva a polovice z řad laického členstva církve. Bude to zákonodárné těleso, jež zároveň bude míti vrchní dohled na veškerou činnost církevní. V Americe bude šest Jurisdikčních konferencí, z nichž jedna bude sdružovat černošské sbory. Metodistické konference v jiných zemích budou sloučeny v Centrální konference. Jurisdikční i Centrální konference volí si své vlastní biskupy podle směrnic, stanovených Generální konferencí. Struktura Výročních, Krajských a Čtvrtletních konferencí zůstává nezměněna. Místo měsíčních konferencí sborových bude výroční konference sborová, při níž se budou podávati zprávy jednotlivých odvětví sborové činnosti. V rámci církevního zřízení jest též pamatováno na Soudní dvůr, jakousi nejvyšší právní radu, jež jest zmocněna rozhodovati o právní platnosti biskupského rozhodnutí a usnesení, učiněných v jednotlivých konferencích.“⁷

Kromě amerických biskupů měla církev šest biskupů v Centrálních konferencích v Asii a Latinské Americe a jednoho biskupa ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu. Belgie, Československo a Polsko, které měl pod svou správou biskup A.J.Moore, byly připojeny jako samostatná episkopální oblast k americké Jihovýchodní jurisdikci.

Ve dnech 2. až 6. srpna 1939 se sešel v Kodani v Dánsku kongres evropských metodistů, kde byli zástupci metodistických církví z jednadvaceti zemí a národů kontinentální Evropy, kteří měli třiminutové referáty. Nastoupili v tomto pořadí: Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Švédská misie ve Finsku, Francie, Německo, Maďarsko, Itálie, Jugoslávie, Lotyšsko, Litva, Madeira, Norsko, severní Afrika, Polsko, Slovensko, Čechy-Morava, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko. Českou konferenci zastupovali superintendenti J.P.Barták, J.Dobeš, V.Vančura, kazatel J.M.Erlebach a laický delegát Josef Beran.

„Účelem této konference evropského metodismu bylo v prvé řadě uvědomiti si, že zde pracuje jedno metodistické hnutí a po spojovací Generální konferenci v Kansas City jedna církev, že jest nutné pro

všechny její pracovníky a vůdce navazovati přátelský a pracovní styk, jenž by prospěl církvi i národům, aby byl učiněn přehled vykonané práce a aby jedni mohli povzbuditi druhé. Účelem této konference nebylo tedy usnášeti se o novém církevním zřízení nebo vedení, nýbrž výhradně, aby jeden prospíval druhému duchovně.“⁸

Sdružení metodistického díla v Evropě do jedné církve vedlo k prohloubení stávajících kontaktů a k navázání nových, i když se Německo vytvořením vlastní Centrální konference do jisté míry oddělilo. Biskup A.J.Moore přijel v červnu 1939 do Evropy, aby řídil Výroční konference v Belgii, Československu a Polsku. Slučovací konference v Kansas City ho opět ustanovila do roku 1940 jako biskupa pro evropský kontinent. Během této cesty se zastavil v Heilbronn, kam ho pozval německý biskup Melle, aby se účastnil zasedání jedné německé Výroční konference.

Na oplátku pak přijel biskup Melle na Výroční konferenci, která se konala ve dnech 20. až 23. července 1939 v Praze. Seznámil účastníky konference s prací metodistické církve v Německu, o které se u nás skoro nic nevědělo, a zdůraznil evangelizační činnost, která je „nejlepší vlastností metodismu“. Tento proslov pak byl otištěn v *Křesťanském buditeli*.⁹ Na Středoněmeckou Výroční konferenci v Lauter v Krušnohoří, která zasedala koncem června 1939 za předsednictví biskupa Melleho, byli pozváni superintendenti Dobeš a Vančura. Také o této návštěvě je obsáhlá zpráva v *Křesťanském buditeli*.¹⁰

Tyto čilé kontakty s německým metodismem byly nesporně vyvolány spojením obou metodistických církví. Jistě v tom však také hrálo roli to, že Československo se v březnu 1939 stalo po oddělení Slovenska protektorátem pod okupací Německa a tím bylo zapojeno do Velkoněmecké říše, kde byl dr. Melle biskupem. Vypuknutím války pak tyto kontakty ustaly a po válce dlouho nebyly obnoveny.

3. Hledání celoevropského řešení

Spojení tří metodistických církví přineslo organizační změny, které se dotýkaly také Ženevské oblasti. Do Ženevské oblasti byly především zařazeny Výroční konference v Belgii, Československu a Polsku, které patřily k dřívější Metodistické episkopální církvi jižní. A za druhé přinesl nový Řád spojené církve dvě novoty, které měly význam rovněž pro Ženevskou oblast: zřízení Provizorní Centrální konference, která byla chápána jako přechodné stadium k Centrální konferenci a nesměla volit biskupy, a Jurisdikční konference v USA. Ženevská oblast byla tehdy spravována Jihovýchodní jurisdikcí v Americe.

Roku 1940 udělila Generální konference, která zasedala v Atlantic City, Ženevské oblasti status Provizorní Centrální konference. Biskup J.L.Nuelsen, který jako senior tuto Generální konferenci zahájil, odešel na této konferenci na zasloužený odpočinek.

Tyto administrativní změny neměly zpočátku žádné praktické důsledky. V září 1939 vypukla druhá světová válka a zabránila dalším kontaktům s Výročními konferencemi v Belgii, Československu a Polsku. I když byli v letech 1940 až 1941 pověřeni biskup William W.Peele a v letech 1941 až 1944 biskup Arthur J.Moore dozorem nad Ženevskou oblastí, nemohli svůj úřad prakticky vykonávat.

Roku 1944 byla Ženevská oblast svěřena biskupu Paul N.Garberovi. Přišel roku 1945 do Ženevy a ihned začal cestovat po dlouho osiřelé církvi. Co našel, byly – kromě Švýcarska – především trosky bývalého díla. Bylo zapotřebí znovu navázat všechny kontakty. To přimělo roku 1947 Ferdinanda Sigga k oprávněné otázce: „Známe se vůbec v Ženevské oblasti?“ A jak se dalo v tehdejší situaci, při potížích s vízy atd., vůbec očekávat, že se situace změní? Jak se dalo svolat zasedání Provizorní Centrální konference, jak se mohlo pomýšlet na společný jednací řád, na vydávání literatury, liturgie atd. při takové rozmanitosti jazyků a zemí?

Po Generální konferenci 1948 byla situace ještě komplikovanější. Teď měla Ženevská oblast nebo Provizorní Centrální konference pro střední a jižní Evropu toto složení: severní Afrika, Belgie, Bulharsko, Československo, Jugoslávie, Madeira (misie), Polsko, Rakousko, Španělsko (misie) a Švýcarsko. Sestávala v pravém slova smyslu ze zbytků někdejší Středoevropské a Jihoevropské Centrální konference. Ještě v březnu

1950 napsal Ferdinand Sigg: „Je těžké představit si tento zbytek jako životaschopnou Centrální konferenci. Není však metodistické hledět jenom na vlastní zájmy. Metodismus je hnutí, které mělo dynamiku, a doufejme, že ji ještě má.“

Biskup Paul N. Garber měl každopádně pevný úmysl dovést tuto episkopální oblast tak daleko, aby se mohla obejít bez amerického biskupa. Aby dosáhl tohoto cíle, výslovně pověřil švýcarskou konferenci, aby spolupracovala na nosné organizaci Ženevské oblasti. Komise pro záležitosti Centrální a Generální konference se pustila do práce a začala shromažďovat materiál. Čtete-li tyto první pracovní podklady, jsme překvapeni, jak hluboké a bolestivé byly rány, způsobené rozchodem v roce 1936. Po více než deseti letech ještě nebyly zahojeny. Tak například čtete v Aide-Memoire z března 1947: „Historický vývoj díla ve Švýcarsku ukazuje jasně, jak vytváříme všemi buňkami a tkáněmi životní společenství s německy mluvícím metodismem v Evropě. Toto společenství bylo od roku 1933 vystaveno netušenému zatížení, které vedlo roku 1936 k organizačnímu zlomu a roku 1937 proslovem biskupa F.H. Otto Melleho v Oxfordu až na hranice rozkolu.“ A ještě roku 1950 lze číst ve vyhodnocení průzkumu mínění mezi členy komise: „Široký pocit naší komise je i dnes ještě převážně bolestivý, navzdory všemu ekumenickému smýšlení a veškeré bratrské poválečné pomoci, navzdory společnému semináři a vzájemným delegacím. Je to pocit zklamaných bratří a poznání velice těžkého poškození. Oddělení bratří se musejí najít. Takový je příkaz lásky Ježíše Krista a oni se také opět našli. Co však zůstalo jako poškození, je velice rozšířený názor, že bychom se organizačně už nemohli sejít.“

Po pečlivém zvážení viděla komise pět možností pro metodismus na evropském kontinentu:

- a) Opětné administrativní spojení s metodismem v Německu.
- b) Švýcarská Výroční konference si půjde svou cestou a bude autonomní metodistickou církví.
- c) Americká Ženevská oblast, to znamená, že vše zůstane beze změn.
- d) Evropská Ženevská oblast, to znamená, že bude vytvořena Centrální konference, která si zvolí evropského biskupa.

e) Spojení celého episkopálního metodismu v Evropě v jednu Centrální konferenci se třemi episkopálními oblastmi.

Varianta a) byla odmítnuta, protože situace ukázala, že tento vlak už ujel. Ale i možnost autonomní metodistické církve ve Švýcarsku byla zamítnuta, protože „metodismus svou podstatou nemůže být nikdy jenom švýcarský“. „Nnutně se od nás očekává, že přesáhneme své hranice a že spojení bude víc než jen ekumenické, že bude bratrské.“ Protože varianta c) očividně nebyla uspokojivá, byla celá otázka otevřená. Při *statu quo* by zůstalo jenom v případě, kdyby se nenašlo žádné jiné řešení. Myšlenka celoevropské Centrální konference nenašla sympatie u biskupa Garbera a tak zbyla jenom varianta d).

Dne 26. srpna 1950 se konala konference, které se účastnil biskup Garber a všichni delegáti švýcarské konference, kteří byli zvoleni na Provizorní Centrální konferenci pro střední a jižní Evropu a důkladně probrali celý komplex otázek. Na základě těchto a dalších porad byla nakonec podána Generální konferenci 1952 tato žádost: „Švýcarská Výroční konference prosí Generální konferenci, aby současné Ženevské oblasti dala práva Centrální konference a tak vzniklému celku dovolila zvolit si vlastního biskupa.“

Generální konference 1952 pak učinila tato rozhodnutí: „Výroční konference, Provizorní Výroční konference a Misie Provizorní Centrální konference pro střední a jižní Evropu nebo její část jsou zmocněni organizovat se během čtyřletí 1952 až 1956 jako Centrální konference za předpokladu, že tato konference bude mít podle ustanovení Řádu církve nejméně dvacet duchovenských zástupců. Kdyby nebylo možné vytvořit takovou Centrální konferenci, je švýcarská Výroční konference nebo jiná Výroční konference nebo Provizorní Výroční konference náležející k této Centrální konferenci zmocněna spojit se s německou Centrální konferencí. Takto vzniklá Středoevropská Centrální konference je zmocněna zvolit si dalšího biskupa. Ostatní konference a misie Provizorní Centrální konference pro střední a jižní Evropu, pokud ještě nějaké budou, mají být pod dozorem biskupa ustanoveného Jihovýchodní Jurisdikční konferencí.“ Bylo zrušeno stálé sídlo biskupa v Ženevě a dohledem na Ženevskou oblast byl pověřen biskup Arthur J. Moore s tím, že ji čas od času navštíví.

Toto velkolepé rozhodnutí bylo učiněno na základě předcházející práce příslušné komise Generální konference (COSMOS) a na základě

pečlivých porad během Generální konference v San Francisku, kterých se účastnili i zástupci Německé Centrální konference. Tak se opět objevily tři varianty k diskusi:

- celoevropská Centrální konference,
- nová Středoevropská Centrální konference se dvěma episkopálními oblastmi a dvěma biskupy a
- povýšení Ženevské oblasti na Centrální konferenci pro střední a jižní Evropu.

V říjnu 1952 přišel biskup Moore do Švýcarska. Brzy byl přesvědčen o tom, že se nepodaří sehnat potřebných dvacet duchovenských zástupců, potřebných k založení Centrální konference pro střední a jižní Evropu. Proto povzbuzoval švýcarské bratry, aby se ještě jednou pokusili vytvořit Středoevropskou Centrální konferenci. To nemusel říkat švýcarským metodistům dvakrát. Ti ihned navázali kontakty s Německou Centrální konferencí a s konferencemi ve vlastní episkopální oblasti. Reakce na společný postup s Němci byly z Belgie, Československa a Polska podle očekávání negativní. Uvažovalo se mj. také o tom, zda by se Výroční konference v Belgii nedala případně včlenit do Severoevropské Centrální konference. Československo a Polsko by se pak mohly později rozhodnout, ke komu by se chtěli připojit. Dr. J.P.Barták, bývalý superintendent v Československu, který byl tehdy konzultován, se s rozhodností vyslovil proti Středoevropské Centrální konferenci a zastával celoevropské řešení se třemi episkopálními oblastmi. Tato myšlenka však nenašla souhlas skandinávského biskupa Arvidsona, který sice připustil výhody tohoto řešení, z čistě pragmatických důvodů (jazyková jednota) se však držel Severoevropské Centrální konference.

Ještě v prosinci 1952 se sešel výbor sestávající ze švýcarských a německých zástupců ve Stuttgartu a podruhé v dubnu 1953 opět ve Stuttgartu, aby zkoumali možnost vytvoření Středoevropské Centrální konference. Němečtí bratři byli naprosto otevření pro celkovou situaci. Vzhledem ke „vztahu mezi Západním a Východním Německem, který by se včleněním mimoněmeckých partnerů mohl ztížit a znemožnit,“ se však nedokázali rozhodnout, aby změnili svou právní strukturu. „Bylo rozhodnuto,“ praví se roku 1954 v závěrečné zprávě švýcarské komise pro záležitosti Centrální konference, „aby si němečtí bratři

opatřili právnícké dobrozdání, které by ukazovalo cestu, jak by se dal harmonizovat Řád se středoevropskou spoluprací... Přes naše přání však nedošlo k žádným dalším rozhovorům... Protože pokládáme metodismus v německé jazykové oblasti za jednotu, která vyplynula ze společného základu a očekávali jsme při organizačním utvrzení silné podněty pro obě části, upřímně litujeme současného stavu věcí.“ Tím ztroskotal přinejmenším zajímavý koncept. Dnes se člověk ptá při zpětném pohledu, jak by byla vypadala struktura Evangelické církve metodistické v Evropě, kdyby tehdy bylo došlo k vytvoření Středoevropské Centrální konference se dvěma oblastmi a dvěma biskupy.

Také kontakty se Severoevropskou Centrální konferencí vzhledem k celoevropské Centrální konferenci nepřekročily počáteční stadium. Ferdinand Sigg prohlásil po svém návratu z Helsinek v roce 1953, že „Skandinávci nejsou připraveni pro celoevropské řešení“. Tak nakonec nezůstala jiná cesta, než se pokusit o založení Centrální konference pro střední a jižní Evropu. Biskup Moore nakonec svolal první zasedání na říjen 1954 do Bruselu.

Ať si o Švýcarech myslíme cokoli, švýcarští metodisté se v tomto dlouhém a unavujícím zápolení, jehož hlavní tíhu nesli právě oni, prokázali jako praví Evropané a víc ještě, jako věrní metodističtí křesťané. Je třeba to říci ke cti těchto mužů. Nedali se zatlačit do kouta jako uraženci, ani pro někdejší příkoří, ani pro nové neúspěchy. A nedali se ani zmást odporem z vlastních řad, který zněl asi takto: Máme to zapotřebí, my přece nejsme žádní žebráci, staňme se autonomní metodistickou církví ve Švýcarsku a hotovo! Slovo Johna Wesleyho „metodisté jsou jedním lidem ve světě a chtějí jím také zůstat“ nebylo pro ně prázdným vyznáním. Že dnes existuje celoevropská spolupráce a živá Centrální konference pro střední a jižní Evropu, je vedle Boží milosti především ovocem velké trpělivosti švýcarských metodistů, kteří „nehledali svých věcí“ a nepřestali „zachovávat jednotu Ducha ve svazku pokoje“.

4. Centrální konference pro střední a jižní Evropu

Dne 14. října 1954 v 14,30 hodin se sešla Centrální konference pro střední a jižní Evropu v Bruselu, 5 Rue du Champ-de-Mars, ke svému ustavujícímu zasedání. Byli zde jenom delegáti ze severní Afriky, Belgie a Švýcarska a po jednom kazateli z Misijních konferencí v Jugoslávii a Rakouska. Z Československa přišel pozdravný telegram.

Po shromáždění se svatou večeří Páně podal předsedající biskup Arthur J. Moore toto prohlášení: „S poukazem na zmocnění, které mi dala Generální konference, jsem požádal různé konference, aby zvolily delegáty na Centrální konferenci, která má zasedat od 14. do 17. října 1954 v Bruselu. V tomto smyslu jsme zde shromáždění. Chceme Bohu ze srdce poděkovat za požehnání, které dal naší přípravné práci, že nás vedl při našem jednání a že jsme se směli dožít tohoto význačného dne.“

„Celkem je zde přítomno devatenáct kazatelů a devatenáct laických delegátů. Navíc zde jsou dva duchovenští delegáti jako zástupci Misií. Tím se dostaneme na celkový počet čtyřiceti delegátů. Chci obrátit vaši pozornost na zmocnění Generální konference, které praví, že zde má být přítomno nejméně dvacet kazatelů a dvacet laických delegátů. Je však třeba také jasně poukázat na to, že čtyři z našich konferencí jsou v takových zemích, v nichž jim politické poměry znemožňují, aby zvolily delegáty na tuto Centrální konferenci a aby je vyslaly na toto zasedání. Kdyby nebylo těchto nešťastných a doufejme přechodných podmínek, měli bychom zde o deset duchovenských a deset laických delegátů více... Jako předsedající biskup jsem přesvědčen, že i když technicky nebylo možné postupovat přesně podle litery zákona, přece byl naplněn záměr rozhodnutí Generální konference... Prohlašuji tímto toto zasedání Centrální konference pro střední a jižní Evropu za zahájené a zmocněné jednat ve všem, k čemu je oprávněné.“

Nejdůležitějším úkolem této konference byla bezesporu volba biskupa. Bylo jasné, že na tohoto muže, ať to bude kdokoli, bude uvaleno nesmírné břemeno prostě proto, že všechno bylo na začátku a že při tisícířech politických omezeních té doby bude mít mnoho potíží už jen tím, že bude chtít procestovat tuto oblast. Na posledním setkání komise pro záležitosti Centrální konference před zasedáním Centrální konference v Bruselu řekl biskup Moore pamětihodná slova: „Ze

zeměpisného hlediska se nacházíme v nesmírném prostoru, naše církev však je poměrně malá a skromná. Budoucí biskup proto bude mít, měřeno malostí tohoto díla, nesmírně velký úkol, který nadmíru zatíží jeho hlavu a jeho ruce, když bude chtít z pestře seskupené Centrální konference vytvořit životaschopný organismus.“

Na návrh výboru pro otázky biskupského úřadu bylo napřed rozhodnuto: „Funkční období zvoleného biskupa skončí zasedáním Centrální konference následující po Generální konferenci 1960“ a „že jediná episkopální oblast Centrální konference pro střední a jižní Evropu ponese nadále označení Ženevská oblast a biskup bude mít volnou ruku, aby si zvolil svou rezidenci tam, kde to podle okolností bude pokládat za správné“. Pak bylo přikročeno k volbě. Z 38 hlasujících delegátů dalo 37 už v prvním kole svůj hlas dr. Ferdinandu Siggovi, který tak byl zvolen prvním biskupem Ženevské oblasti. Biskup Moore blahopřál Centrální konferenci k její jednomyslnosti a ze srdce popřál nově zvolenému biskupovi Boží požehnání.

Všichni byli rádi, že po dlouhém zápolení se našlo řešení, ale i že došlo k prvnímu setkání a k novým osobním kontaktům. Mnozí delegáti se viděli poprvé. Tak stála konference ve znamení vzájemného informování. Každé zemi byla dána příležitost, aby poreferovali o stavu své práce.

Mezi hosty byli samozřejmě také biskupové ostatních evropských oblastí, dr. Odd Hagen a dr. Friedrich Wunderlich. Třetího konferenčního dne pak odevzdal biskup Moore zcela nečekaně předsednictví konference biskupu Wunderlichovi. Ten byl zřejmě překvapen a pohnut. Stalo se tak totiž v zemi, jehož metodističtí zástupci při předběžných jednáních o Středoevropské Centrální konferenci striktně odmítli myšlenku na spolupráci s německým metodismem, nemluvě vůbec o představě předsedajícího německého biskupa v Belgii. Možná to je jenom vedlejší událost, avšak v oné době to byl zářný příklad Kristovy lásky, kterou metodistické učení staví odedávna do popředí.

Přes veškerou radost neztratili švýcarští bratři evropskou perspektivu se zřetele. Kazatel Hermann Schaad dal jménem švýcarské delegace zaprotokolovat prohlášení, v němž se mj. praví: „Z možností, které nám Generální konference ukázala, se chystáme uskutečnit tu jedinou možnou. Všichni jsme zajedno v tom, že budeme mít před očima organizaci celoevropské Centrální konference jako cíl, o který je třeba usilovat.“

Radujeme se z bratrského obecenství, kterým jsme spojeni, a upřímně se snažíme přispět svým dílem k řešení nám uložených úkolů.“

Velký úkol organizovat společné dílo ještě ani nezačal. Bylo jasné, že to za tři dny v Bruselu ani nelze zvládnout. Proto byla zvolena, zmocněna a pověřena exekutiva, aby „podnikla všechny nutné právní, organizační a jiné kroky, potřebné pro organizování a vedení Centrální konference pro střední a jižní Evropu, tak aby Centrální konference mohla splnit své poslání“. Kromě toho bylo zřízeno pět stálých komisií.

Vznik Centrální konference přinesl bezesporu mnoho nových podnětů. Ale kde se mělo začít? Episkopální oblast byla z dob své pohnuté minulosti zatížena mnohými problémy. Většinu problémů je třeba v rámci tohoto pojednání pominout, jiné lze jenom zmínit, jako například osud misie na Madeiře. Tato metodistická misie na atlantických ostrovech, ležících asi osm set kilometrů západně od pobřeží Maroka, byla připojena roku 1920 k severoafrické konferenci a připadla roku 1939 do Ženevské oblasti. Nebo napínavé dějiny metodismu ve Španělsku, který v občanské válce v letech 1936 až 1938 hrozně trpěl a po novém oživení v roce 1955 za asistence Metodistické misijní společnosti v Londýně splynul s luterány a reformovanými v nové „Iglesia Evangelica Española“. Nový biskup Ženevské oblasti mohl už jenom pomáhat při únosné likvidaci zabaveného církevního majetku.

Roku 1957 byli poprvé přítomni hosté z Polska a z Maďarska. Roku 1960 v Linci byla polská Výroční konference zastoupena oficiální delegací. Na tomto zasedání byl biskup Sigg opětně zvolen jednomyslně biskupem Ženevské oblasti na doživotí. Biskup Gerald H. Kennedy tehdy připomněl obzvláště těžké úkoly biskupa Sigga a řekl: „Když je za těchto okolností člověk po šesti letech opětně zvolen, pak to dokazuje, že má mimořádné schopnosti.“ Výroční konference v Československu je od roku 1964 oficiálně zastoupena na zasedáních Centrální konference. V důsledku nešťastných událostí v roce 1956 mohla být maďarská konference zastoupena oficiálně až roku 1969 a s Bulharskem nebyl vůbec žádný oficiální kontakt.

Roku 1964 shrnul biskup Sigg ve svém poselství Centrální konferenci ve Štrasburku situaci a úkol následovně: „Víc než obě ostatní evropské oblasti trpíme nedostatkem jednotného vzdělání kazatelů. V některých zemích je příliš všeobecné, teologicky nezávazné, později možná tu

a tam dodatečně také ještě metodistické. S deseti mateřskými jazyky nelze pomýšlet na jednotnou literaturu ani na působivou službu prostřednictvím časopisů, leč bychom měli odvahu zde podat mimořádný výkon... Náš Řád je pro metodistu, který zastává nějakou funkci, často tajnou knihou, kterou mohou používat jenom zasvěcenci. Minimum právního řádu pro jednotlivý sbor by přece mělo existovat i ve francouzštině, vlámsštině, polštině, češtině, maďarštině a srbštině... Každá církev má co dát. Každá církev má co přijmout... To je také zkušenost, která se může stát skutečností v Ženevské oblasti. Zjistit výměnné možnosti by bylo užitečným počínáním pro Centrální konferenci... Pět stálých komisí se v třetím období od roku 1960 do roku 1964 ještě správně nerozvinulo a neprosadilo... A přece je radostí mluvit o Ženevské oblasti a vidět v ní cvičiště pro největší úkol křesťanů: »Usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje.«

„Evropa hledá novou životní formu. Politické a hospodářské síly se znovu dostaly do pohybu. Lidé jsou nedůvěřiví, a přece chtějí nedůvěru překonat. Lidé jsou sobečtí, a přece chtějí existovat spolu. Lidé chtějí rovnoprávnost, a přece dominovat. Evropa žije mezi povýšeností a strachem... Má-li být překonán nacionalismus, pak by nejlepší síly měly vyjít ze společenství, které má naddějinný cíl: z církve.“

Dále řekl Sigg v roce 1965: „Žádná jiná protestantská církev není v dnešní situaci Evropy v tak významné hodině lépe vyzbrojena k tomu, aby se stala stavitelkou mostů, prostředníkem pro smíření národů a nositelkou silného biblického povědomí. Ženevská oblast leží na křižovatce mezi Východem a Západem, mezi Afrikou a Evropou, mezi Amerikou a Ruskem. Dostává za úkol sloužit jako naukový příklad pravého, církevního soužití.“

„Ženevská oblast je mimořádný útvar. Byla vytvořena roku 1936... roku 1939 nově zakotvena a roku 1954 rozšířena. Přestála katastrofu druhé světové války a podává ještě dnes celé církvi důkaz toho, že lze překonat velké rozdíly v církvi, když mají lidé dobrou vůli a Bůh je s nimi.“

Avšak Centrální konference ve Štrasburku je i v jiném ohledu pozoruhodná. Už v Linci bylo poukázáno na pohyby v ekumenické oblasti a na dopad, jaký to má na metodistické církve. Ve Štrasburku dostaly tyto tendence váhu. V Dillí se konala Světová konference církví, papež Jan XXIII. svolal Druhý Vatikánský koncil. V Metodistické církvi se živě

mluvilo o hnutí pro autonomii a spojení Evangelického společenství s Metodistickou církví se dostalo do hmatatelné blízkosti. Jako živé znamení blížícího se spojení byl předseda Daniel Roser z Evangelického společenství ve Švýcarsku pozván a představen Centrální konferenci.

Zasedání Centrální konference ve Štrasburku končilo širokým výhledem, v bratrském duchu a s ochotou společně se pustit do mnohých úkolů. O rok později byla celá episkopální oblast hluboce otřesena naprosto nečekanou zprávou, že Bůh odvolal na věčnost biskupa Ferdinanda Sigga uprostřed práce. Pátý biskup Ženevské oblasti, první, kterého si zvolila Centrální konference pro střední a jižní Evropu, zemřel dne 27. října 1965. Jeho dílo však nebylo zbytečné. Jeho památka zůstane navždy živá. Jedenáct let uplynulo, skoro přesně na den, od založení Centrální konference v Bruselu.

Vývoj po roce 1965

Rada biskupů svěřila dozor nad osiřelou episkopální oblastí dvěma biskupům: Biskup Ralph E. Dodge dostal na starost konference v Jugoslávii, severní Africe, Rakousku a Švýcarsku, biskup Paul N. Garber konference v Belgii, Československu a Polsku. Mohlo se říci, že Centrální konference tak měla dvě episkopální oblasti.

Exekutiva se sešla v únoru 1966 a rozhodla uspořádat mimořádnou Centrální konferenci, aby zvolila nového biskupa pro Ženevskou oblast. Je pochopitelné, že na tomto zasedání byl prohovořen způsob volby, neboť bylo mimo jiné navrženo, aby byli nominováni kandidáti a aby jim byla dána možnost konat jakousi kampaň. Na takový dotaz prohlásili biskupové Dodge a Garber před exekutivou, že „podle tradice metodistické církve neexistuje při volbě biskupa ani kandidátka, ani propaganda“.

Mimořádná Centrální konference se konala podle plánu od 2. do 4. září v Lausanne. Rozhodla, že „funkční období biskupa, který bude zvolen, má trvat šest let, to znamená do Centrální konference roku 1972“. Volitelný byl každý kazatel Metodistické církve v plnoprávném spojení. V prvním kole dostalo hlasy dvanáct kazatelů, aniž by některý z nich dosáhl potřebné dvoutřetinové většiny. V druhém kole dostalo hlasy už jenom šest kazatelů. Na superintendenta Franze Schäfera připadlo 33 z 47 platných hlasů a tím byl zvolen novým biskupem Ženevské oblasti.

Na této konferenci se také ukázalo, jak episkopální oblast mezitím zesílila a jak získala váhu na evropské rovině. Ostatní Centrální konference sledovaly s velkým zájmem toto dění, neboť jim nemohlo být lhostejné, kudy se bude ubírat další vývoj. Ale i Evangelické společenství prvně vyslalo tři zástupce.

Další tři roky byly v podstatě poznamenány spojením Evangelického společenství a Metodistické církve. Centrální konference v Bernu v roce 1969 byla spojovací konferencí, na které byla do širšího společenství Ženevské oblasti přijata Evangelická církev metodistická, která ze spojení vzešla a existovala jenom ve Švýcarsku a ve Francii. Zatímco na jedné straně tato událost dávala Centrální konferenci slavnostní nádechy, bylo toto zasedání na druhé straně poznamenáno tím, že bratři z Belgie oznámili, že se jejich Výroční konference rozhodla spojit se v příštím čtyřletí s Protestantskou církví a vytvořit „Eglise protestante de Belgique“. Značná část jednání tak byla poznamenána zápasem o budoucí vztah k této vznikající církvi. Nakonec jí bylo nabídnuto asociované členství, které by dalo „Eglise protestante de Belgique“ právo účastnit se zasedání Centrální konference dvěma kazateli a dvěma laiky s poradním hlasem a zasedání exekutivy s jedním poradním hlasem. Centrální konference je na druhé straně oprávněna být zastoupena na synodě v Belgii prostřednictvím jednoho delegáta s poradním hlasem. V Bernu bylo také oznámeno, že se práce v Jugoslávii vyvinula tak potěšitelně, že Generální konference tuto misi zmocnila organizovat se jako Provizorní Výroční konference.

V následujícím čtyřletí až do zasedání Centrální konference v Schaffhausenu 1973 začalo na rovině episkopální oblasti setkávání a potěšitelná spolupráce se zástupci spojené Evangelické církve metodistické. Toto pracovní společenství se ve Švýcarsku praktikovalo na rovině Výroční konference už delší dobu s dobrým výsledkem a osvědčilo se teď také v grémiích Centrální konference. Toto období bylo dále poznamenáno intenzivní a trpělivou prací na novém Řádu církve jakož i strukturálními otázkami, které stále více zaměstnávaly celou církev a na které biskup Schäfer ve svém poselství výslovně poukázal, a konečně i tím, že politické změny v severní Africe vytvořily naprosto novou situaci. Přes noc byly téměř dvě třetiny našich metodistických misionářů vykázány ze země.

Množství úkolů a potřeba projednat strukturální otázky, které se

týkaly celé církve, přiměly biskupa Schäfera, aby svolal exekutivu ještě v září 1969 k mimořádnému zasedání do Ženevy. Tam byla projednána obsáhlá zpráva o vývoji v tomto ohledu, která byla pečlivě prohovořena. Zde není místo zabývat se všemi zajímavými podrobnostmi. Výsledek těchto porad však byl naprosto jasný: Delegáti se jednoznačně vyjádřili, že pokládají nadnárodní a celosvětovou strukturu za vpravdě křesťanskou a odpovídající záměrům metodismu. Zdůraznili, že Centrální konference pro střední a jižní Evropu je vzhledem k možnosti rozpuštění celosvětové struktury celé církve připravena zachovat si svou jednotu.

Na evropské rovině se v tomto čtyřletí sotva dá mluvit o klidném vývoji. Co se v té době událo, dá se spíše připodobnit k sesuvu půdy. Spojení Evangelického společenství a Metodistické církve přineslo větší změny v Německu než v Ženevské oblasti. Na spojovací konferenci 1968 odešel biskup Wunderlich na odpočinek a dr. C.Ernst Sommer byl zvolen novým biskupem Centrální konference v Německu. Ale už v dubnu 1970 zmocnila Generální konference Výroční konferenci v NDR organizovat se jako samostatná Centrální konference. V červnu 1970 se ustavila Centrální konference Evangelické církve metodistické v NDR a zvolila superintendenta Armina Härtela biskupem.

Také Severoevropská episkopální oblast stála před zatěžkávací zkouškou, neboť v lednu 1970 zemřel biskup Odd Hagen. V září zasedala mimořádná Severoevropská Centrální konference a zvolila biskupem dr. Ole Borgena. Během několika málo let tak odstoupila celá generace biskupů, která výrazně poznamenala cestu Evangelické církve metodistické v Evropě, a biskup F.Schäfer se stal z nejmladšího služebně nejstarším biskupem.

Na celosvětové rovině se chystala Evangelická církev metodistická na strukturální kongres v Atlantic City, který se konal v dubnu 1970 a na kterém měly být postaveny důležité výhybky a učiněna důležitá rozhodnutí týkající se budoucí struktury metodismu. Evropský metodismus však byl zčásti jako ochrnutý. Severoevropská Centrální konference byla náhle bez biskupa a Německá Centrální konference, která se musela vyrovnat se spojením, byla zapletena do procesu dělení mezi Východem a Západem. Tak automaticky připadlo hlavní břemeno příprav na tento důležitý kongres Ženevské oblasti. Dnes můžeme

být vděční za to, že se Centrální konference pro střední a jižní Evropu prokázala v těchto bouřlivých letech jako schopná a nosná.

Že se evropské Centrální konference projeví v Atlantic City tak jednomyslně a cílevědomě, bylo ovocem celoevropské spolupráce, která začala roku 1961 na Světové konferenci metodistických církví v Oslo bez jakékoli okázanosti a kterou je třeba v této souvislosti alespoň zmínit. Tyto snahy vedly roku 1966 v Göteborgu k založení Rady evangelických metodistických Centrálních konferencí v Evropě, jejímž úkolem je kromě jiného umožnění a podpora spolupráce Centrálních konferencí v různých oblastech církevního života. To byla platforma, na které se tehdy uskutečňovalo navazování styků Centrálních konferencí a která potom vedla k potěšitelné spolupráci také v jiných oblastech.

„Zkušební působí nadějí a naděje nezahanbuje,“ praví apoštol Pavel (Ř 5, 4n). Něco z této radosti bylo znát na Centrální konferenci v Schaffhausenu. Biskup Schäfer, jehož funkční období skončilo, byl téměř jednohlasně opět zvolen biskupem na doživotí. Byl přijat nový Řád církve a nové organizační a pracovní stanovy. K vyzkoušení byla dána řada nových liturgických formulářů a textů. Byla rozpuštěna severoafrická Provizorní Výroční konference a toto dílo bylo připojeno jako distrikt k švýcarské Výroční konferenci. Možná se o konferenci v Schaffhausenu dá říci: Centrální konference vyrostla z dětských střešíků a vyrostla pevným krokem vpřed.

Biskup Schäfer řekl ve svém poselství: „Protože církvi nejde o nějaký americký způsob života nebo o evropský způsob života nebo o způsob života nějakého národa, kultury nebo civilizačního stupně, nýbrž o svědectví o Ježíši Kristu, které nemá ani národně, regionálně nebo místně omezenou platnost, zastáváme názor, že se nesmíme vzdát celosvětové struktury, jak je vyjádřena v řádu a tradici našeho odvětví metodistické církve. Nezasíláme, že toto přesvědčení je proti trendu po rozpuštění větších celků ve prospěch regionalizace a nacionalizace a že nás proto ne všichni pochopí. Věříme však, že jednáme podle smyslu a ducha evangelia o Ježíši Kristu, když zdůrazňujeme místní církev a její organické spojení s větším celkem v přiměřeném rozdělení odpovědnosti.“

Od konference v Schaffhausenu se vztahy v tomto, jak kdysi řekl biskup Moore, „pestrobarevném“ společenství („*connexio*“) zintensiv-

nily a prohloubily. Učili jsme se jeden od druhého a jeden druhého jsme obdarovali. Kolik přemýšlivých hlav a činných rukou se od těchto měsíců snaží v celé episkopální oblasti, aby přispěly k dobrému zdaru díla! Je neuvěřitelné, co všechno se podařilo uskutečnit, když uvážíme začátky a práci, která byla vykonána v tak těžkých dobách.

Poznámky

- ¹ Metodistická episkopální církev je označením až do doby, kdy se v roce 1939 spojily tři metodistické větve v USA. Belgie, Československo a Polsko zde nejsou zahrnuty, protože spadaly pod Metodistickou episkopální církev jižní, která byla jednou z církví, které se roku 1939 spojily.
- ² Oba citáty: *Protokol první schůze československé misie Metodistické episkopální církve jižní*, Praha 1923, str. 26nn.
- ³ *Křesťanský buditel* (KB) 1926, str. 113
- ⁴ KB 1927, str. 87
- ⁵ *Journal of the Second European Central Conference*, 1929, str. 24n
- ⁶ KB 1930, str. 26
- ⁷ KB 1939, str. 86
- ⁸ KB 1939, str. 79
- ⁹ KB 1940, str. 116n
- ¹⁰ *Přes pražský Perštýn do Lauter*, KB 1939, str. 68n

5. Biskupové příslušní pro Československo

James Atkins (1850 – 1923)

Práci v Československu řídil v letech 1920 – 1922.

Narodil se 18. dubna 1850 v Knoxville ve státě Tennessee. Studoval na Emory and Henry College a na Trinity College mu byl udělen doktorát (D.D.). V roce 1872 byl ordinován ke službě v Metodistické episkopální církvi jižní. Po službě na sboru byl od roku 1879 prezidentem Asheville Female College a později Emory and Henry College. Roku 1896 byl pověřen vydáváním literatury pro Nedělní školy a napsal knihu *Království v kolébce*, v níž zdůraznil význam křesťanské výchovy. Kniha měla velký vliv na křesťanskou výchovu a evangelizaci v době, kdy byl kladen velký důraz na zkušenost obrácení.

V roce 1906 byl zvolen biskupem. Stal se zakladatelem areálu v Lake Junaluska. Toto místo bylo zakoupeno, aby se „kazatelé a laikové mohli spolu se svými rodinami scházet k bohoslužbám, povzbuzování, vzdělávání a rekreaci“. Místo bylo nazváno letním střediskem jižanského metodismu. Roku 1913 začal s výstavbou domovů v tomto areálu, kde je dnes sídlo Světové metodistické rady a dalších institucí.

Jako biskup byl předsedou komise, která k stoletému výročí metodistické misijní společnosti shromažďovala peníze na oživení vnitřní a zahraniční misie. Během let 1918 a 1919 bylo sebráno padesát milionů dolarů. To umožnilo zahájení misijní práce v Belgii, Československu a Polsku a biskup Atkins byl pověřen, aby tuto práci v letech 1918 až 1922 řídil.

Do Prahy přijel počátkem července 1920 spolu s dalšími vedoucími pracovníky církve. V restauraci na Žofíně byla uspořádána hostina, k níž byli pozváni zástupci pražských evangelických církví a členové Husovy fakulty. Biskup oslovil přítomné, zda pokládají evangelizační činnost metodistické církve v Československu za účelnou. Přítomní uvítali zahájení této práce v době, kdy v zemi docházelo k velkým změnám v náboženském klimatu. Českobratrská církev pozvala biskupa Atkinse do Brna, kde v neděli kázal, a do Olomouce. V Praze pak biskup Atkins dne 8. července po modlitbách rozhodl, že dr. Dobeš začne se stanovou misíí v Praze. Jeho vyznáním bylo: „Je zapotřebí, aby chom se ve všech věcech dali vést Pánem.“ Krátce před svou smrtí

vyznal: „Byl jsem spojen s jubilejním misijním hnutím od samého počátku a velice se zajímám o jeho čtvrté výročí. Bude-li mi to dopřáno, ale na tom příliš nezáleží, přál bych si vidět slavné ukončení této práce, na které jsem měl podíl.“¹

Biskup Atkins zemřel 5. prosince 1923, tři dni poté, co na konferenci v Little Rock přečetl listinu služebních ustanovení kazatelů.

William Benjamin Beauchamp (1869 – 1931)

Práci v Československu řídil v letech 1922-1926.

Narodil se 16. března 1869 ve Farnhamu ve Virginii. Vzdělání získal na Randolph-Macon College a na Vanderbiltově univerzitě. Randolph-Macon College a Florida Southern College mu později udělily čestné doktoráty. Roku 1893 se stal kazatelem Metodistické episkopální církve jižní a sloužil na řadě městských sborů. Oženil se s Blanche Whitehurstovou, s níž měl pět dcer a tři syny. Roku 1917 byl zvolen sekretářem laické činnosti. V letech 1918 a 1919 byl generálním ředitelem Misijního fondu století, který měl umožnit rozšíření misijní činnosti církve. V roce 1919 se stal sekretářem Misijní rady pro Evropu. V této funkci spolu podepsal v srpnu 1921 v Praze Program Misijní rady pro Evropu.

Na základě vážnosti, kterou získal v této činnosti, byl roku 1922 zvolen biskupem, ač nebyl členem Generální konference, která ho volila. Jako první mu byla přidělena episkopální oblast zahrnující Belgii, Československo a Polsko. Po čtyřleté službě zde byl pak biskupem v Georgii a v Texasu a Mexiku. Kromě toho zastával řadu významných funkcí. Od roku 1926 až do své smrti byl prezidentem Misijní rady církve, byl členem několika ekumenických grémií a delegátem na řadě konferencí, jako například na Světové misijní konferenci v Edinburghu 1906, Ekumenické metodistické konferenci 1921 v Londýně a Mezinárodní misijní radě v Jeruzalémě roku 1928. Zemřel dne 28. června 1931 v Richmondu ve Virginii.

V nekrologu v *Křesťanském budíteli* stojí: „Biskup Beauchamp byl churav již po několik let. Proto však přece vykonával své povinnosti s velkou statečností. O něm je možno říci, že byl věren svému Pánu a ve svém úřadě až do poslední chvíle svého života. Biskup Beauchamp byl jedním z nejhorlivějších pracovníků na vinici Páně. Byl výtečným kazatelem, dobrým organizátorem, moudrým administrá-

torem, pokorným a věrným služebníkem Ježíše Krista. Byl prorokem velkých věcí, k nimž byl upřen jeho zrak. Zvláštní zájem projevoval o misie. Pokrok království Božího ležel mu velice na srdci. V této činnosti setrval až do chvíle, kdy odešel na léčení do nemocnice, kde po několika nedělích ve stáří šedesáti dvou let Pán jej povolal, aby s Ním kraloval na věčnosti...

Po ukončení světové války dr. Beauchamp propagoval myšlenku odměnit se českému národu za to, čím Bratrská jednota se stala Janu Wesleyovi a metodismu vůbec. Rada laické činnosti a Misijní Board pro zahraniční misie se usnesly poslati do Evropy hmotnou pomoc a otevřít misijní práci v Belgii, Československu a Polsku. O tuto novou práci zesnulý jevil zvláštní zájem a její úspěch mu velice ležel na srdci.

Když roku 1922 na Generální konferenci byl zvolen biskupem, byla mu svěřena misijní práce v Evropě, již úspěšně řídil po čtyři léta. Jako vůdce měl daleký a široký rozhled. Jeho poselství bývala hluboká a mocná. Kazatelům býval vždy starším bratrem a moudrým rádcem. Míval zvláštní zálibu ve schůzích kazatelů a pracovníků na vinici Páně. Rád slýchal jejich svědectví a prožité zkušenosti s Pánem Ježíšem a rád dlíval s nimi v modlitbě na kolenou. Ony požehnané chvíle zůstanou nám, kteří jsme se těchto schůzí účastnili, nezapomenutelnými.

Spása hynoucího světa skrze Ježíše Krista byla cílem jeho snah. Jemu patří slova našeho Spasitele: »To dobře, služebníče dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohým tebe ustanovím. Vejdiz v radost Pána svého!« Metodistická církev bude dlouho vzpomínati s úctou biskupa Williama Benjamina Beauchampa, věrného a horlivého bojovníka pod praporem Kristovým. Jeho příkladný život a horlivá činnost budou církví metodistické a všem těm, kteří s ním bývali v užším styku, vzorným příkladem a mocným povzbuzením v práci na vinici Páně.“²

Urban Valentine Williams Darlington (1870 – 1954)

Práci v Československu řídil v letech 1926 – 1934.

Narodil se 3. srpna 1870 v Graefenbergu v Kentucky. Studoval na Kentucky Wesleyan College, kde byl později poctěn čestným doktorátem (D.D.). V roce 1896 byl ordinován a sloužil na několika sborech v Kentucky a Západní Virginii, několik let jako superintendent. Na Generální konferenci 1918 v Atlantě byl zvolen biskupem. Během

dvaceti šesti let služby jako biskup řídil po dvě čtyřletí práci v Belgii, Československu a Polsku. Na odpočinek odešel roku 1944, byl však po dvou letech reaktivován, aby po tři roky řídil episkopální oblast v Mississippi, než šel roku 1949 definitivně na odpočinek. Byl dvakrát ženat. Jeho první žena Lyda, s níž měl dceru a syna, ho předešla na věčnost. S druhou ženou Virginií měl dvě děti.

V *Křesťanském buditeli* se objevila roku 1926 zpráva: „V květnu zasedala Generální konference Metodistické episkopální církve jižní v Memphisu, Tennessee v USA. Generální konference se schází každé čtyři roky. Přehlíží vykonanou práci a připravuje plány pro činnost budoucí. Při těchto konferencích se volí též biskupové. Tentokrát však nebyly volby provedeny, poněvadž počet biskupů je dostačitelý... Za generálního superintendenta pro Evropu byl zvolen biskup U.V.W.Darlington. Biskupové Darlington a Ainsworth navštívili Evropu roku 1921 a kázali tenkrát v našem evangelisačním stanu ve Vršovicích. Byli tehdy uvítáni krásnými proslovky a obdarováni množstvím kytic. Jejich poselství bylo velkým povzbuzením pro naši práci. Po kázání celá řada vyznavačů se přihlásila, že chtějí následovati Ježíše Krista. Byla to požehnaná chvíle, na níž nikdy nezapomeneme.“³ Jeho podpis je také na Programu pro Evropu z 21. srpna 1921.

Zachovalo se také jeho kázání při Výroční konferenci 1926, kde řekl mj.: „Křesťanství jest mocí Boží, jíž vítězíme nad hříchem a světem. Ono jest mocí, jež nás vede k šíření království Božího. Každý jednotlivec a každá církev, která nezachraňuje hynoucí svět, umírá nebo je již mrtva. Bůh nás spasil proto, abychom přiváděli ke spasení druhé. Býti spasen v Kristu Ježíši znamená žítí pro spásu druhých... Největší překážkou pro křesťanství jsou ti, kteří za křesťany se vydávají, avšak nežijí tak, jak na křesťana se sluší. Žije-li kazatel život sobecký, hříšný, nebude nikdy moci přivésti jiné ke Kristu. Jakým jest kazatel, takovým jest i jeho sbor... Kazatelé mohou získati přípravy pro svůj úřad v knihách a ve školách, ale nejsou-li pomazáni Duchem Páně a nejsou-li Pánem posláni, ony přípravy neopravňují je kázati evangelium Kristovo. Kazatel si musí být jist, že je poslán evangelium Kristovo hlásati... Ať žije kdekoliv a styká se s kýmkoliv, má na něm býti vidět, že žije s Ježíšem a Ježíš s ním.“⁴

Byl to vysoký muž, který zanechával hluboký dojem a jeho silnou stránkou byla organizace, zejména v misijních polích. Biskup Roy

L.Short, který ho důvěrně znal, ho označil za „typického staromódního jižanského biskupa“. Jeho kázání byla mocná, oslovující, evangelizační. Posluchačům někdy říkával: „Když si neodnesete ze shromáždění nic jiného, odnese si to, co jsem přečetl z Bible.“ Říkalo se o něm, že to je poslední biskup, který ustanovoval kazatele, aniž by se poradil s kabinetem. Zemřel 1. října 1954 a je pochován ve Frankfortu v Kentucky.

Arthur James Moore (1888 – 1974)

Práci v Československu řídil v letech 1934 – 1940; za Centrální konferenci odpovídal až do roku 1944, kdy byl ustanoven biskup P.N. Garber.

Narodil se 26. prosince 1888 v Argyle v Georgii. Studoval na Emory College a obrátil se, když mu bylo jedenadvacet. V osmnácti se oženil a s ženou Mattie měl dvě dcery a tři syny, z nichž Arthur James Jr. byl dlouholetým redaktorem církevního měsíčníku *World Outlook*. O jeho významu svědčí to, že během života byl poctěn sedmi čestnými doktoráty různých amerických škol.

Po obrácení vstoupil do kazatelské služby Episkopální metodistické církve jižní a roku 1912 a 1914 byl ordinován. Po osm let konal službu evangelisty a pak byl několik let kazatelem. Biskupem byl zvolen v roce 1930. Po hospodářské krizi byl letech 1934 až 1940 biskupem pro misijní oblasti církve – v Číně, Japonsku a Koreji, Belgii, Československu a Polsku a v Belgickém Kongu. „Dohlížím na tři kontinenty,“ říkával s humorem. V letech 1941 až 1944 mu byla svěřena Ženevská oblast, tento úkol však nemohl kvůli válce plnit. V letech 1952 až 1954 opět spravoval Ženevskou oblast (dnešní Centrální konferenci pro střední a jižní Evropu). V církvi zastával řadu vedoucích pozic a napsal řadu knih. Jeho jméno je spojeno s oddlužením metodistických misíí. V době hospodářské krize se církev zadlužila, aby udržela misijní projekty. Za tento dluh platila vysoké úroky, což znemožnilo další akce. Biskup Moore zorganizoval velká shromáždění, na nichž byla vybrána částka, potřebná k zaplacení letitého dluhu. Počátkem padesátých let byl předsedou rady biskupů Metodistické církve a členem Světové metodistické rady. Od roku 1940 až do svého penzionování v roce 1960 byl prezidentem Misijní rady spojené Metodistické církve a když byl v penzi, sloužil jako evangelista na mnohých místech. Zemřel 30. června 1974 v Atlantě ve věku 86 let.

V Československu byl před válkou několikrát. Před jeho první návštěvou napsal J.P.Barták: „Již od začátku naší milé církve v Československé republice byli jsme velice šťastni v biskupech, kteří nám byli přiděleni jako vůdcové, předsedající našim Výročním konferencím, udržující styk se světovým ústředím a budící zájem o naši práci mezi našimi bratřími a sestrami za oceánem. Byl to na prvním místě nyní již zvěčnělý biskup William B.Beauchamp, který již jako generální sekretář cizozemských misí tuto práci zakládal a pak byl naším prvním biskupem od roku 1922 do 1926. Biskup U.V.W.Darlington byl naším biskupem od roku 1926 do roku 1934. Měli jsme ho všichni rádi pro ušlechtilost duše, pro jeho demokratického ducha, jenž šel ruku v ruce s jeho přímo aristokratickou osobností. Když jsme měli biskupa Beauchampa, přáli jsme si, aby nám byl ponechán; když jsme dostali biskupa Darlingtona, žádali jsme, aby nám byl znovu poslán; ale církev metodistická bere doslovně příkaz Kristův »jděte« a tak kazatel musí jít tam, kam jest poslán; to platí i o biskupech. Podvýbor biskupského sboru určí, kterým konferencím mají býti biskupové přiděleni. Děje se tak obyčejně v úzké časové souvislosti s Generální konferencí. Tento podvýbor usoudil, že biskup Darlington už byl u nás dosti dlouho a že bude v zájmu církve i království Božího, aby byl poslán jiný biskup. Volba padla na biskupa Arthura Jamese Moora. Jsme zase šťastni, neboť přichází k nám muž, který, než byl zvolen biskupem, byl nejen farářem jednoho z našich největších sborů v Americe (Birmingham ve státě Alabama), ale také jedním z největších evangelistů naší církve. Přitom jest ještě poměrně mlád – narodil se v r. 1888. Když na počátku t.r. bylo třeba, aby někdo řídil mimořádnou akci na záchranu našich světových misí a na rozšíření království Božího, byl k tomuto důležitému vůdcovství vyvolen biskupským sborem právě on. Vydal za tím účelem knihu *Hlas trouby*, kterou četlo čtvrt milionu osob, a cestoval po sborech, káže a přednášeje v největších střediscích církve. Generální konference odhlasovala projev zvláštního uznání jeho cenných služeb.“⁵

Při svých návštěvách míval přednášky o metodistických misích.⁶ V roce 1938 přinesl list *Národní politika* článek s titulem: Velký přítel našeho národa, americký biskup Arthur James Moore zavítá v pondělí do Prahy. Tam čteme: „Loni vysílal radiovým rozhlasem z Prahy do Ameriky sympatický projev, jenž se setkal se širokým ohlasem v americké veřejnosti a byl též rozšířen tiskem. Americký biskup Moore má dohled nad Evangelickou církví metodistickou v Československu, Pol-

sku, Belgii, v Číně, Japonsku, Koreji a v Belgickém Kongu. Je na cestě doprovázen dr. W.G.Gramem, generálním sekretářem Misijní rady. Jeho návštěva v Praze, kde bude předsedati Výroční konferenci, má letos zvláštní důležitost také proto, že je to poslední návštěva vykonaná před spojením tří Metodistických církví v Americe. K tomuto sloučení má dojíti roku 1939. Po této unifikaci Metodistická církev bude největší evangelickou církví v Americe. Se zasedáním Výroční konference v Praze konají se shromáždění v Ječné ulici večer od úterý do neděle. Biskup Moore promluví ve čtvrtek: Poslušností zákonu Božímu k záchraně lidstva. Dr. Gram promluví v pátek. Obě přednášky budou tlumočeny do češtiny. Oba hosté promluví též v anglickém shromáždění v kostele U Martina ve Zdi, Perštýn, v neděli 24. července 1938.“⁷

Paul Neff Garber (1899 – 1972)

Práci v Československu řídil v letech 1945-1949; Ženevskou oblast spravoval od roku 1944 do roku 1952, kdy ho pak na dva roky vystřídal biskup A.J.Moore.

Narodil se 27. července 1899 v New Marketu ve Virginii. Studoval na Bridgewater College a na Pensylvánské univerzitě, kde získal doktorát filozofie. Později byl poctěn řadou čestných doktorátů různých amerických škol. Roku 1926 se stal plnoprávným ordinovaným kazatelem Metodistické episkopální církve jižní v Severní Karolíně a až do roku 1944 byl profesorem církevních dějin na Duke University, v letech 1941 až 1944 děkanem teologické fakulty. Oženil se s Winifred Kiddovou a po její smrti roku 1959 se po čtyřech letech v Ženevě znovu oženil s Ninou Fontanovou.

Od roku 1938 byl delegátem na zasedáních Generální konference a roku 1939 na Slučovací konferenci, kde se spojily tři metodistické větve v Metodistickou církev. Na Generální konferenci 1944 byl zvolen biskupem, v letech 1963 – 1964 předsedou rady biskupů. Generální konference pověřila roku 1940 Jihovýchodní jurisdikci spojené Metodistické církve, do níž P.N.Garber patřil, řízením práce bývalé jižní metodistické větve v Evropě, takzvané Ženevské oblasti. A tato oblast byla přidělena biskupu Garberovi. Kromě Švýcarska to byly trosky práce v poválečné Evropě, kde musel organizovat církevní činnost a zajišťovat mnohou pomoc. Tuto oblast řídil až do roku 1952 a potom ještě v mezidobí 1965 až 1966. Napsal řadu knih, mj. také *Methodisté*

na evropském kontinentě (1949). V roce 1968 odešel do důchodu do Ženevy, kde 18. prosince 1972 zemřel.⁸

Československo navštívil hned po skončení války. „V červnu (1945) měli jsme na naší farnosti (v Plzni) vzácnou návštěvu. Navštívil nás náš nový biskup dr. P.N.Garber, doprovázen dvěma americkými vojenskými duchovními. V té době byl u nás na návštěvě superintendent V.Vančura z Prahy. Všichni tito duchovní měli první přátelskou a nezapomenutelnou konferenci v naší osvobozené vlasti. Tehdy br. biskup dozvěděl se o zkouškách a útrapách našich za války, ale i o zkušenostech s Boží pomocí a ochranou. Privil: Bratři, my jsme se za vás modlili.“⁹

„V úterý 29. ledna (1946) přijel ze Ženevy do Prahy br. biskup dr. Paul Neff Garber. Je to vlastně druhá návštěva br. biskupa Garbera v Československu. Prvá patřila pouze Plzni a trvala jeden den. Při této druhé návštěvě setkal se br. biskup s celým metodistickým kazatelským sborem, který za tímto účelem se sjel do Prahy. Biskup Garber setrval při poradách s kazateli plné dva dny, vyslechl zprávy o naší práci ve sborech během okupace, naznačil, jaký je pracovní program světového metodismu pro příští dva roky a pojednal s kazateli o všech důležitých aktuálních církevních i osobních problémech. Při této příležitosti zasedal též Poradní výbor, který se zabýval otázkou obnovy válkou postižených církevních budov a jinými otázkami finančně-hospodářskými, a Rada křesťanské výchovy, která věnovala pozornost hlavně otázce křesťanských publikací... V úterý 5. února vykonal br. biskup Garber spolu s br. superintendentem V.Vančurou návštěvu u pana presidenta republiky dr. Beneše.“¹⁰ Prezident Beneš byl za války na Duke University, kde promluvil před pěti tisíci studenty o demokracii. Tehdy ho uvítal P.N.Garber jako děkan.

Na shromáždění v modlitebně v Ječné ulici řekl biskup Garber mj.: „Dříve než jsem viděl vaši vlast, psal a přednášel jsem o ní. Na universitě Dukeově jsem konal přednášky o československých dějinách. Biskupové Atkins, Beauchamp, Darlington a Moore podávali mi o vás radostné zprávy. Vaše drahá země, vaše dějiny i vy sami jste vážení v Americe. Budu vždycky vzpomínat na měsíc červen minulého roku. Tehdy jsem byl na cestě s polními kaplany Německem. Nevěděl jsem, kam až se dostanu. Měl jsem radost, když mi bylo umožněno dostat se až do Plzně, kde jsem ihned hledal náš chrám. Věděl jsem, že bratr

Erlebach jest zde duchovním. Hledal jsem tedy bratra Erlebacha. Dostal jsem se tehdy až k metodistické faře. Bratr Erlebach nebyl právě doma. Ale setkal jsem se s jedním milým bratrem, jenž se mi představil jménem Vančura. To byla moje první návštěva v zemi Mistra Jana Husa. Tehdy padli jsme si do náruče a líbali se jako děti. Vyslechl jsem od bratra Vančury a bratra Erlebacha o vaší statečnosti za války a o vašem národním utrpení a věrnosti ve víře.“¹¹

Biskup Garber řídil Výroční konference roku 1946 a 1947¹², roku 1948 už pro politické události v zemi nemohl být přítomen. Po roce 1950 navštívil Československo asi dvakrát, avšak už jenom jako turista, nikoli jako biskup.

Ferdinand Sigg (1902 – 1965)

Práce v Československu byla v letech 1954 – 1965 svěřena jeho doзору, i když jej fakticky nemohl vykonávat; po jeho smrti spravovali Centrální konferenci v letech 1965 až 1966 biskup P.N.Garber a biskup Ralph E.Dodge.

Narodil se 22. března 1902 ve švýcarském Thalwilu. Jeho otec byl truhlářem, matka tkadlenou hedvábí. Od svého dětství byl silně krátkozraký, což mu do konce života bylo ostnem v těle. Ve svém životopise k tomu poznamenává, že se musel naučit dát se vést: „Zcela prakticky a doslova dát se vést za ruku, přemáhat pýchu a přiznat – někdy i zcela cizím lidem –, že je člověk bez jejich pomoci ztracený.“ Po praxi v kanceláři právního zástupce a majetkové správě curyšské kantonální banky přijal roku 1923 povolání do kazatelské služby a šel studovat na církevní seminář do Frankfurtu nad Mohanem. Na sboru v Basileji byl jenom krátce, tehdejší biskup John L.Nuelsen, odpovědný za práci v Německu a ve Švýcarsku, ho roku 1928 povolal za svého tajemníka a roku 1936 se stal ředitelem církevního nakladatelství v Curychu, kde pracoval až do doby, kdy byl na Centrální konferenci v Bruselu v roce 1954 zvolen biskupem.

Roku 1929 se oženil. Siggovi neměli žádné děti a jeho manželka před jeho zvolením biskupem zemřela. Ferdinand Sigg byl často na služebních cestách a jeho žena bývala hodně sama. Po její smrti vyznal, že dopisy, které si v té době psali, patřily k tomu nejcennějšímu, co měl, a vytvářely mezi nimi silné pouto.

„Siggův mimořádně velký okruh působnosti zahrnoval hlavně tři oblasti. Předně to byla publikační činnost, jež tvořila obsah jeho práce. Byl redaktorem evangelizačního listu, od roku 1940 až do své smrti hlavním redaktorem týdeníku švýcarských metodistů a téměř po dvacet let ředitelem církevního nakladatelství a později nakladatelství Gotthelf, které metodisté převzali do své režie. Svou publikační činností oslovoval velký okruh čtenářů. Sotva bylo čtenáře, který by nebyl s očekáváním četl týden co týden jeho pravidelnou rubriku ve švýcarském metodistickém týdeníku, kde Sigg hovořil k současným aktuálním událostem. A člověk vždy znovu žasl nad širokým rozhledem tohoto muže a jeho pochopením pro potřeby člověka, které dovedl postavit do zorného pole církve. Tak otevíral oči svých spolubratří pro úkoly ve světě, ve kterém žijeme. Církev mu nikdy nebyla samoučelná, věděl o jejím služebném charakteru. S jemnou vnímavostí a nekonvenčním způsobem se dovedl přiblížit k modernímu člověku a odpovídat na jeho otázky, protože byl sám plně člověkem našeho věku.

Druhý velký okruh jeho práce tvořil biskupský úřad, který vykonával jedenáct let. Už jako sekretář biskupa mohl F.Sigg nahlédnout do problematiky světové církve a její správy. Jeho povinnosti ho vedly tehdy do celého světa a do konce svého života nacestoval tisíce a desítky tisíc kilometrů. Biskupem byl zvolen na Centrální konferenci Ženevské oblasti roku 1954 v Bruselu. Jako málokdo měl pro tento úřad předpoklady svým jazykovým nadáním, svou hlubokou znalostí lidí, rychlou chápavostí situace a jedinečným osvobodivým humorem. Oblast, kterou spravoval, zahrnovala střední a jižní Evropu, východní Evropu a severní Afriku – byla to křižovatka různých kultur, náboženství a světových názorů. Svou moudrostí a ryzí osobností se biskup Sigg stal mostem mezi severem a jihem, východem a západem. Ctíli ho nejen členové vlastní církve, ale i členové jiných církví a lidé mimo církev.

Třetí oblast jeho života vyplňovala ekuména. Biskup Sigg měl v ekuméně stejně dobré jméno, jako ve své mateřské církvi. S ekumenickým hnutím se setkal až roku 1927, kdy měl dlouhý rozhovor se dvěma delegáty na konferenci pro víru a řád v Lausanne. Později byl delegován na konferenci mládeže, do Švýcarské rady evangelických církví a na konferenci Světové rady církví. Biskup Sigg viděl úkoly i za hranicemi vlastní církve a věnoval se jim s velikou vážností. Opravdo-

vost jeho snah potvrzují úřady, jež mu byly v různých ekumenických grémiích svěřeny – na poslední konferenci evropských církví (Nyborg) například byl zvolen jedním z presidentů, do roku 1957 byl prezidentem Švýcarské evangelické misijní rady atd. Po řadu let spolupracoval také s Křesťanskou mírovou konferencí, kde byl od roku 1961 členem Poradního výboru. Velice mu záleželo na dorozumění a spolupráci národů rozděleného světa. I své cestování chápal jako skromnou službu pro vzájemné poznávání a sblížování lidí.“¹³

Naše Výroční konference spadala pod jeho duchovenskou správu. Přesto, že jsme v komunistické éře byli formálně nezávislou církví, pokládali jsme ho vždy za svého biskupa. I on se k nám tak choval. V padesátých letech nebyly oficiální návštěvy církevních představitelů možné, biskup Sigg však využil příležitosti ekumenických konferencí s mezinárodní účastí, aby se do tehdejšího Československa dostal. To se mu podařilo už v říjnu 1956 a potom v červnu 1957 u příležitosti mezinárodních oslav pětistého výročí založení Jednoty bratrské. V té době zasedala Výroční konference církve, v jejímž úvodu spolu se superintendentem Vančurou ordinoval čtyři diakony na starší – ač k tomu neměl souhlas úřadů.¹⁴ I když se oficiálně nesměl účastnit zasedání Výročních konferencí, neustále sledoval osudy církve u nás. Zejména na počátku šedesátých let se po odchodu superintendenta Vančury velice snažil uklidnit vzedmuté vlny nepokojů a osobních střetů.

Biskup Sigg zemřel nečekaně 27. října 1965 po záchvatu mrtvice. Několik let před svou smrtí Ferdinand Sigg napsal: „Jsem pevně přesvědčen, že mně Pán nad životem a smrtí povolá k sobě v okamžiku, který sám určí. Ať bude způsob mé smrti jakýkoli, ať můj pozemský život skončí kdykoli, nikdy jsem neztratil pevnou víru, že Bůh je všechno ve všem a že pro Boží děti neexistuje žádná náhoda.“¹⁵ Při smutečním shromáždění ve velké katedrále v Curychu, kde bylo mnoho řečníků zvučných jmen z různých církví a různých zemí, zastupoval naši zemi emeritní superintendent dr. Václav Vančura.

Franz Werner Schäfer (1921)

Práci v Československu řídil v letech 1966 – 1989, i když ji oficiálně podle československých úřadů řídit nesměl.

Narodil se 10. března 1921 ve švýcarském Birsfelden u Basileje.

Teologii studoval na semináři Basilejské misie ve svém rodišti. V roce 1945 byl přijat do švýcarské metodistické konference na zkoušku a sloužil šest let jako tajemník pro církevní skauting a čtyři roky byl prezidentem organizace metodistických mužů. Od roku 1960 byl prezidentem curyšské diakonie Betánie. V letech 1958 až 1966 zastával funkci superintendenta západního distriktu ve Švýcarsku. V šedesátých letech se účastnil zasedání Generální konference v USA a Světových metodistických konferencí. S manželkou Heidi, která ho roku 1987 předešla do nebeského domova, má tři syny a dvě dcery.

Biskupem pro oblast střední a jižní Evropy byl zvolen na mimořádném zasedání Centrální konference 1966, zprvu na čtyři roky, při druhé volbě na doživotí. „Na dny 2. až 4. září bylo svoláno mimořádné zasedání Centrální konference Metodistické církve pro střední a jižní Evropu do Lausanne ve Švýcarsku. Shromáždění této konference se konalo v Chapelle du Valentin pod heslem »Hospodin je Králem«. Hlavním úkolem byla volba nového biskupa pro tuto oblast. Zvolen byl čtyřicetipětiletý švýcarský superintendent z Bernu Franz Schäfer, který už v druhém kole obdržel víc než požadované tři pětiny všech platných hlasů. Byl uvítán položertovným pozdravným projevem svého kolegy superintendenta Schwarze: »Episcopum habemus« (máme biskupa), napodobujícím ohlášení výsledků voleb nového papeže. Nově zvolený biskup odpověděl osobním svědectvím, které bylo poctivě sebekritické a pokorné. Právě tato upřímná pokora jest pro nás velkým příslibem do budoucnosti. Při konferenci přednášeli a kázali ovšem i hostující biskupové, jichž se zde ze tří světadílů sešlo šest... Československé metodisty zde zastupovali superintendent Václav Huňatý, tajemník Josef Kocourek a farář Vladislav Žák.“¹⁶

Od roku 1970 až do svého odchodu na odpočinek se pravidelně (s jednou jedinou výjimkou) účastnil zasedání Výroční konference. „Byl to jediný zahraniční představitel, který se směl pravidelně účastnit zasedání vedoucího církevního grémia, jakým je Výroční konference. Pravda, zákony tehdy nedovolovaly, aby těmto konferencím předsedal. S pomocí tlumočnicků však sledoval všechna jednání, mluvil k vyskytnuvším se problémům, kázal a ordinoval.“¹⁷ Na konferencích kázal, přednášel a ordinoval kazatele. Při těchto pobytech v Československu také navštěvoval sbory, kázal při sborových dnech a mluvil na schůzích kazatelů. V časopise *Slovo a život* jsou otištěné mnohé jeho projevy.

Často se také sešel s představiteli státní správy, která ho přijímala jako metodistického biskupa.

V roce 1985 dostal v Praze čestný doktorát teologie. „Komenského evangelická bohoslovecká fakulta udělila dne 28. května 1985 biskupu metodistické církve F.W.Schäferovi ze Švýcarska čestný doktorát bohosloví. Je prvním metodistou, kterému Komenského fakulta tuto poctu udělila. Při hodnocení životního díla čestného doktora byla zdůrazněna jeho práce ve prospěch církve, jeho přínos pro ekumenismus jakož i jeho aktivní účast na snaze po lepším porozumění mezi církvemi a národy. Mezi účastníky akademické slavnosti, kterou řídil proděkan prof. dr. P.Filipi, bylo mnoho spolupracovníků metodistické církve z domova i ze zahraničí. Episkopální oblast zastupoval superintendent H.Nausner s manželkou z Rakouska a tajemník M.Chovan z Jugoslávie. Přítomen byl také prof. T.A.Langford s chotí z Duke University v USA. Superintendent dr. V.Schneeberger pozdravil biskupa dr. F.Schäfera jménem církve v Československu a v episkopální oblasti. Vyslovil potěšení nad tím, že v biskupovi byl poctěn muž, který ve své funkci reprezentuje také Evangelickou církev metodistickou v Československu ve světové metodistické církvi a který svou prací buduje mosty porozumění mezi Východem a Západem. Biskup dr. Schäfer pak poděkoval i jménem dalších dvou čestných doktorů – seniora Z.Laštovky a faráře F.Weissingera z Hessensko-nasavské církve – za udělení této pocty. Řekl, že 40. výročí ukončení druhé světové války nás zavazuje k práci pro mír a dorozumění mezi národy. Udělená pocta patří především také církvím, z nichž noví doktoři přicházejí. V krátkém teologickém referátu zmínil teologické otce metodismu, z nichž Philipp W.Otterbein znal starou Jednotu bratrskou. »Vliv Unitas fratrum J. A. Komenského na jeho chápání sboru a církve nelze přehlédnout,« řekl biskup Schäfer. Tento vliv pak viděl zejména ve vyznání a svobodě jako formující síle v metodistické církvi a v důrazu na osvědčení víry v praxi.“¹⁸ Už v roce 1970 byl poctěn čestným doktorátem teologie na Baldwinově koleji v Ohio, která původně vznikla v německy mluvící větvi amerického metodismu. Po dvaceti třech letech služby jako biskup odešel v roce 1989 na odpočinek a žije v Curychu.

K osmdesátinám dostal mnohá blahopřání od přátel a bývalých spolupracovníků. V poděkování píše, že si zpětně uvědomuje, jak jeho život byl bohatý: „Bohatý lidmi, s nimiž jsem byl a ještě jsem spojen.

– Bohatý služebním pověřením církve, které mi otevřelo dveře, abych mohl zvěstovat biblické poselství širokému okruhu a žít je, které mě však spolu s věrnými a zdatnými spolupracovnicemi a spolupracovníky také často vyčerpávalo až do krajnosti; a přece, přes mnohá napětí a mnohá úskalí, která bylo třeba překonávat, vždy převládala radost a vděčnost. – Bohatý také zejména proto, že mi po boku stála milující a chápavá žena a děti, které dávaly mému životu smysl a obsah a tvořily oázu, kde jsem se mohl cítit doma. Jsem vděčný za mnohé. Především však za to, že jsem se směl i v dobách těžkostí a utrpení držet toho, že Bůh se svou láskou a milostí je s námi.“¹⁹

Heinrich Bolleter (1941)

Práci v Československu řídil od roku 1989.

Narodil se 13. května 1941 v Curychu v rodině bankovního úředníka, člena metodistické církve. Vyrůstal od dětství v církevním prostředí a aktivně spolupracoval s mládeží. Po maturitě se zabýval myšlenkou stát se lesním inženýrem s výhledem pracovat v Kanadě. Nakonec se rozhodl pro službu kazatelskou. Bohosloví studoval na církevním semináři ve Frankfurtu nad Mohanem. Na první sbor nastoupil v Badenu a sloužil pak na několika dalších sborech. Při kazatelské práci redigoval přes deset let týdeník švýcarské Evangelické církve metodistické *Kirche und Welt* a psal pravidelně do každého čísla slovo redaktora a další příspěvky. Po mnoho let zastupoval svou církev v Pracovním společenství křesťanských církví ve Švýcarsku, obdobě naší Ekumenické rady církví. Také ve světové metodistické církvi byl delegován do odpovědných funkcí a na řadu konferencí.

Biskupem byl zvolen v roce 1989 na zasedání Centrální konference ve švýcarském Badenu. Už před zvolením byl na podzim 1988 s manželkou v Československu, kde promluvil na celocírkevním setkání v Bratislavě. Za svého funkčního období se pravidelně účastnil zasedání Výročních konferencí, které řídil a sledoval prostřednictvím tlumočnicků. Do Československa dojížděl i při jiných příležitostech, na setkání kazatelů, na mimořádná shromáždění a na různá jednání. V časopise *Slovo a život* jsou pravidelně otiskovány zkrácené texty jeho proslavů při Výročních konferencích.

V době jeho služby došlo k rozdělení Československa a k vytvoření oblastní struktury církve. Dále byly vytvořeny kraje, aby byl zlepšen

kontakt mezi kazateli. Tak to vyjádřil na setkání kazatelů v Bystřici pod Hostýnem v únoru 1999: „Během minulého roku jsem byl několi-krát v Praze, abych hovořil s kabinetem o otázkách uspořádání české a slovenské církve do regionů. Vycházím z naší společné zkušenosti na poslední Výroční konferenci, kde vyvstaly otázky kolem celkové organizace kazatelské služby. O co jde? Došli jsme k závěru, že mladým kazatelům, kteří jsou ve vztahu na zkoušku, se dostává málo pasto-rační podpory a pomoci od ordinovaných starších. Ukázalo se, že se to netýká jenom studentů, ale i mladých kazatelů. Jde o poradenství v jejich duchovní službě a v jejich osobním duchovním růstu. Jde o jakési »doprovázení«, o pomoc ve smyslu metodistického *connexio* a identity. Co nám překáží v tom, abychom toto »doprovázení« mlad-ších kazatelů dobře naplňovali? V první řadě je to skutečnost velké zeměpisné vzdálenosti jednotlivých sborů od sebe. Pak to jsou naše vlastní představy o práci, které si s sebou každý přinášíme. Když jsme v izolaci, osamoceni, není to problém jenom těch, kteří se o nás nesta-rají, ale je to i náš osobní problém. V minulých letech jsme museli na prvním místě řešit otázky administrativní, zápasili jsme s organizačními problémy. Například otázka zřízení českého a slovenského distriktu souvisela s mnoha organizačními záležitostmi. Z toho vyplynuly i určité požadavky na superintendenta. Musel se věnovat právě těmto věcem a nezbyvalo dost sil na osobní »doprovázení« mladších kazatelů tak, jak bychom si to představovali a jak bychom to potřebovali... Řešením pro Českou a Slovenskou republiku je vytvoření krajů. V čele bude stát ordinovaný starší, kerý bude mít na starosti kazatele svého kraje.“²⁰

U příležitosti jeho šedesátých narozenin napsal superintendent J. Čer-veňák: „Ve zvláštní službě biskupa se na něm znovu a znovu projevují mimořádná obdarování a Boží milost. V roce jeho zvolení biskupem došlo v celé oblasti Centrální konference k obrovským politickým i kulturním změnám. Prokázal se jako člověk, jemuž dal Pán mnoho charismat pro tuto náročnou službu. Po celou dobu mu stojí věrně po boku jeho manželka Marta. Mají dvě dcery a jednoho syna. Jsou již také prarodiči. Musím vyznat, že jsem za našeho biskupa i jeho manželku vděčný. Poznal jsem jej jako věrného modlitebníka, člověka, který upřímně spoléhá na Pána a dovede si najít čas pro potřebné. Vidím na něm často, jak si jeho služba žádá vypětí fyzických, duševních i duchovních sil. Jsem rád, že se k němu Pán přiznává a posiluje ho. Je vděčen za všechny modlitebníky, kteří jej provázejí.“²¹

Poznámky

- ¹ Viz Křesťanský buditel (KB) 1924, str. 25n
- ² KB 1931, str. 109
- ³ KB 1926, str. 90
- ⁴ KB 1926, str. 105n
- ⁵ KB 1934, str. 67n
- ⁶ Viz KB 1936, str. 48n
- ⁷ Národní politika, 17. července 1938
- ⁸ Viz: *Životní data biskupa Paul Neff Garbera*, KB 1946, str. 62
- ⁹ KB 1946, str. 76
- ¹⁰ KB 1946, str. 14
- ¹¹ KB 1946, str. 16
- ¹² Proslovy při těchto konferencích viz KB 1946, str. 94 – 96 a 1947, str. 74n
- ¹³ V.D.Schneeberger: *Biskup F.Sigg zemřel*, Kostnické jiskry 1965, č. 39
- ¹⁴ Kázání při tomto shromáždění viz Slovo a život 2003, str. 10n;
kázání z předchozího večera viz Protokol Výroční konference 1957, str. 16 – 19
- ¹⁵ V. Schneeberger: *Muž, který důvěřoval Bobu*, Slovo a život 2002, str. 107
- ¹⁶ Kostnické jiskry 1966, čís. 34
- ¹⁷ Slovo a život 1996, str. 447
- ¹⁸ Slovo a život 1985, str. 99
- ¹⁹ Slovo a život 2001, str. 113
- ²⁰ Slovo a život 1999, str. 88n
- ²¹ Slovo a život 2001, str. 135n

James Atkins

**William Benjamin
Beauchamp**

**Urban Valentine
W. Darlington**

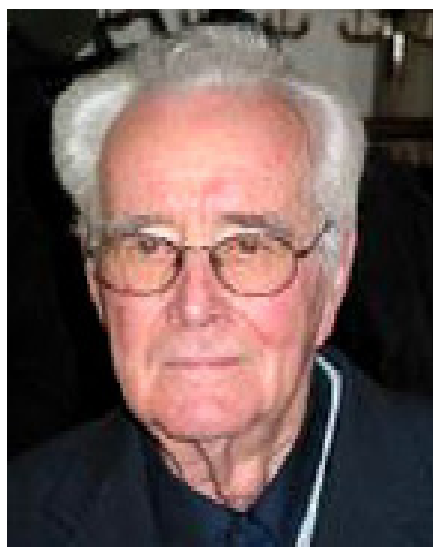
Arthur James Moore

Paul Neff Garber

Ferdinand Sigg

Franz Werner Schäfer

Heinrich Bolleter

6. Organizace Centrální konference

A. Organizační řád

Článek 1 Základy

1. Evangelická církev metodistická ve střední a jižní Evropě je součástí United Methodist Church.
2. Ústava, Články víry, Všeobecná pravidla, Sociální zásady a Řád United Methodist Church tvoří základ Evangelické církve metodistické ve střední a jižní Evropě.
3. Evangelická církev metodistická ve střední a jižní Evropě se skládá z Výročních konferencí, Provizorních výročních konferencí, Misí a Misijních konferencí, jak byly ustaveny Generální konferencí United Methodist Church.
4. Evangelická církev metodistická ve střední a jižní Evropě je organizována na základě zmocnění Generální konference 1952 tehdejší Metodistické církve a ustanovení Řádu církve United Methodist Church jako „Centrální konference pro střední a jižní Evropu“ (Central Conference of Central and Southern Europe, Zentralkonferenz von Mittel- und Südeuropa). (*Viz zakládací listinu z 14. října 1954 v Protokolu Centrální konference 1954 v Bruselu, str. 39-40*).
5. Centrální konference pro střední a jižní Evropu má své sídlo ve Švýcarsku, Badenerstrasse 69, P.O.Box 2239, CH 8026 Zürich 4. Nadále je označována zkráceně „Centrální konference“.

Článek 2 Centrální konference

1. Centrální konferenci tvoří úřadující biskup, řádní členové, členové bez hlasovacího práva, poradci a hosté, kteří dostali od předsedy nebo sekretáře oficiální pozvání. Konference může účast poradců a hostů na veřejných zasedáních omezit.
2. *Řádnými členy* konference jsou podle ustanovení Řádu církve a Služebního řádu zvolení delegáti Výročních konferencí a Provizorních výročních konferencí. Hlasovací právo mají pouze řádní členové.
3. *Členy bez hlasovacího práva* jsou:
 - biskupové na odpočinku podle č. 1.4, bod 8;

- delegáti Misií a Misijních konferencí, kteří byli zvoleni podle ustanovení Řádu církve;
- delegáti připojených členů;
- sekretář, pokladník, předseda Právní rady, předsedové pracovních skupin a jiní úředníci Centrální konference, pokud nejsou zároveň řádnými členy.

Členové bez hlasovacího práva se mohou účastnit všech jednání Centrální konference s poradním hlasem a mohou předkládat návrhy.

4. Výroční konference a Provizorní výroční konference mají nárok na dva delegáty na každých šest členů kazatelského kolegia, a sice jednoho kazatele a jednoho laika. Volitelní jsou pouze kazatelé v plnoprávném spojení a laikové, kteří dovršili 21. rok věku a jsou nejméně čtyři roky členy Evangelické církve metodistické.
5. Centrální konference zasedá každé čtyři roky a sice během roku, který následuje po řádném zasedání Generální konference. Svolává ji biskup po dohodě s exekutivou, pokud tak nemůže učinit biskup, svolává ji sekretář. Pokud Centrální konference nerozhodne jinak, určí exekutiva dobu a místo příštího zasedání. V případě potřeby lze svolat mimořádné zasedání.
6. Úřadující biskup řídí zasedání Centrální konference. Pokud biskup nemůže předsedat, zvolí si konference předsedu ze svého středu.
7. Centrální konference je schopná se usnášet, pokud byla písemně svolána nejméně jeden měsíc předem a pokud je přítomna nejméně polovina řádných členů. Pokud tomu tak není, může být konference odsunuta na příští den. Nesejde-li se druhý den většina, je konference schopna se usnášet třetího dne bez ohledu na počet přítomných členů.
8. Centrální konference rozhoduje zpravidla prostou většinou hlasů. Při rovnosti hlasů je návrh zamítnut. Tajné volby vyžadují absolutní většinu odevzdaných hlasů.
9. Oficiálním jazykem Centrální konference je němčina a angličtina. Protokol Centrální konference je publikován v němčině.
10. Práva a povinnosti, které Generální konference uděluje Centrální konferenci, jsou obsaženy v článcích 26 – 29 a 631 – 634 Řádu

církve. V jejím obvodu je legislativní moc vyhrazena pouze Centrální konferenci.

11. Nadto náleží k předním úkolům Centrální konference:
 - přiměřeným způsobem organizovat svěřené dílo;
 - vydávat potřebné směrnice a vykonávat svěřený dozor;
 - ustavit potřebné orgány a volit jejich úředníky;
 - stanovit orgánům úkoly a kontrolovat jejich práci;
 - schvalovat rozpočet na čtyřletí.
12. Centrální konference může získat pro sebe a pro svá zařízení právní subjektivitu podle příslušných zákonů země a uplatňovat odpovídající právní normy.

Článek 3 Výkonné orgány Centrální konference

1. Výkonnými orgány Centrální konference, které vykonávají vedoucí, soudní nebo administrativní pravomoci, jsou:
 - biskup
 - exekutiva
 - byro
 - finanční a správní rada
 - sekretář
 - pokladník
 - revizoři
 - právní rada
 - odvolací výbor

S výjimkou biskupa jsou všichni úředníci a všechna grémia voleni zásadně na jedno čtyřletí. Ustanovení týkající se biskupského řadu jsou uvedena v článku 4.

2. *Výbory a pracovní skupiny* nevykonávají soudní, ani administrativní funkce. Jsou to přípravná, kontrolní a poradní grémia, která konají svou činnost pro Centrální konferenci a její výkonné orgány.
3. Centrální konference může pověřit pracovní skupiny dlouhodobými

úkoly. Jejich funkční období je jedno čtyřletí. V Protokolu Centrální konference musí být úkoly uvedeny jmenovitě.

4. K zvládnutí úkolů během svého zasedání může Centrální konference vytvořit podle potřeby výbory. Aby se zabránilo zmatku, není přípustné používat výraz „výbor“ pro označení pracovních skupin Centrální konference nebo jejích výkonných orgánů.
5. Centrální konference vytvoří pro dobu svého zasedání *výbor pro biskupský úřad*. Tento výbor tvoří jeden kazatel a jeden laik z každé Výroční konference a Provizorní výroční konference. Výroční konference Švýcarsko-Francie má nárok na dva kazatele a dva laické zástupce.

Členy navrhnou delegace, které odevzdají nominace sekretáři a ten předloží složení celého výboru Centrální konferenci na jejím prvním plenárním zasedání k potvrzení.

Výbor pro biskupský úřad se ustavuje sám. Zkoumá charakter biskupa, vykonávání jeho funkce a zda plní povinnosti spojené s cestováním po církvi.

Výbor vyslechne biskupa a jeho zprávu, oznámí výsledek svých porad Centrální konferenci a předloží patřičné návrhy, je-li třeba.

Exekutiva ustanoví pracovní skupinu pro biskupský úřad. Tvoří ji členové exekutivy, kteří byli na poslední Centrální konferenci ve výboru pro biskupský úřad. Pokud je v exekutivě méně než pět členů výboru, doplní exekutiva členy pracovní skupiny volbou podle vlastního uvážení. Pracovní skupina se sejde bezprostředně po zasedání exekutivy a organizuje se sama. Sestaví písemnou zprávu, kterou dostane pouze výbor pro biskupský úřad na příštím zasedání Centrální konference.

Článek 4 Biskup

1. Biskup ztělesňuje jednotu Centrální konference se světovou církví metodistickou (United Methodist Church). Vykonává dohled nad celkovým dílem v rámci Centrální konference. Zastupuje Centrální konferenci navenek; pokud mu to není možné a pokud to pokládá za užitečné, jmenuje svého zástupce. Z moci svého úřadu se může účastnit zasedání všech grémií Centrální konference.

2. Biskupa volí Centrální konference tajnou volbou třipětinovou většinou přítomných oprávněných voličů. Volba může být na omezené funkční období nebo na doživotí.
Nová volba se koná bez jmenování kandidátů. Volitelný je každý kazatel v plnoprávném spojení, který má své bydliště na území Centrální konference a dokončil čtyřicátý rok svého života.
3. Po uplynutí úředního období biskupa rozhodne exekutiva, zda dojde k znovuzvolení nebo k nové volbě. Předloží Centrální konferenci buď návrh na znovuzvolení nebo návrh na novou volbu.
4. Uvolní-li se úřad biskupa (úmrtím, odchodem na odpočinek, odstoupením), pak podle ustanovení Řádu církve podnikne exekutiva nezbytná opatření. Rozhodne, zda bude svoláno mimořádné zasedání Centrální konference, a podá návrh na novou volbu biskupa.
5. Každý návrh na volbu biskupa musí obsahovat údaj, z něhož vyplývá, jak dlouhé má být období, na které je biskup volen.
6. Úředním sídlem biskupa je v současné době Švýcarsko, Badenerstrasse 69, Zürich 4, pošt.příhr. 2239, CH 8026 Zürich.
7. Jestliže biskup odstoupí ze své funkce nebo je převeden na odpočinek, upraví Rada pro finance a administrativu jeho důchod a s tím spojené otázky v dohodě s byrem a příslušnými církevními grémií v USA.
8. Biskup na odpočinku se stává členem Centrální konference a členem exekutivy s poradním hlasem. Zůstává tímto členem, dokud bydlí na území Centrální konference. Má být zván na všechna zasedání těchto grémií.
9. Všechna další ustanovení, týkající se úřadu biskupa, jsou shrnuta v člancích 49 – 57 a 372 – 385 Řádu církve Centrální konference pro střední a jižní Evropu.

Článek 5 Exekutiva

1. Exekutivu tvoří úřadující biskup, biskupové na odpočinku, sekretář a pokladník Centrální konference, dva kazatelé a dva laikové Výroční konference Švýcarsko-Francie a vždy jeden kazatel a jeden

laik z ostatních Výročních konferencí nebo Provizorních výročních konferencí.

Výroční konference Švýcarsko-Francie má právo jmenovat po jednom dalším delegátovi za Francii a Afriku.

Na základě pozvání mohou být zastoupeny Misie nebo Misijní konference jedním kazatelem a pracovní skupiny Centrální konference svými předsedy.

2. *Volba na návrh úřadujícího biskupa.* Úřadující biskup po dohodě s delegacemi navrhne zástupce Výročních konferencí a Provizorních výročních konferencí k volbě do exekutivy. Zvolení členové a úřadující biskup mají právo hlasovat, všichni ostatní členové mají hlas poradní. Uprázdňená místa v mezidobí obsazuje exekutiva na návrh úřadujícího biskupa.
3. *Funkční doba* exekutivy je čtyřletá. Začíná bezprostředně po zasedání Centrální konference, na kterém došlo k volbě, a trvá do konce následujícího řádného zasedání Centrální konference.
4. Úřadující biskup je mocí svého úřadu předsedou exekutivy. Pokud to uzná za dobré, má právo jmenovat svého zástupce. Zastupující předseda musí být řádným členem exekutivy.
5. Exekutiva se schází nejméně jednou ročně. Svolává ji biskup, pak-li nemůže biskup, svolává ji jeho zástupce nebo sekretář, a to písemně s přiloženým pořadem jednání. Exekutiva je schopná se usnášet, je-li přítomno nejméně sedm členů oprávněných hlasovat. Při stejném počtu hlasů je návrh zamítnut.
6. *Úkoly.* Exekutiva vyřizuje běžné záležitosti Centrální konference v době mezi jejími zasedáními. Jejím úkolem je:
 - pokračovat v práci Centrální konference, postarat se o naplnění jejích rozhodnutí a podniknout všechny kroky, které vyžaduje stav a rozvoj celého díla;
 - schvalovat roční finanční uzávěrku a na základě revizní zprávy udělit absolutorium;
 - může provést potřebné změny nebo potřebná rozšíření rozpočtu Centrální konference;
 - stará se o přípravu zasedání Centrální konference.

7. Exekutiva volí delegáty, kteří zastupují Centrální konferenci v Evropské radě Evangelické církve metodistické a jejích výbo-rech. Exekutiva podává Centrální konferenci zprávu o své činnosti a předkládá potřebné návrhy.

Článek 6 Byro

1. Byro tvoří úředníci konference – úřadující biskup, zastupující před-seda, sekretář a pokladník. Svolavatelem a předsedou je biskup.
2. Byro může být rozšířeno o pátého člena, kterého zvolí exekutiva ze svého středu.
3. Úkolem byra je:
 - příprava zasedání exekutivy a kontrola nebo realizace jejích rozhodnutí;
 - řešení všech finančních a personálních otázek úřadu a sekreta-riátu biskupa;
 - organizace sekretariátu biskupa.

V naléhavých případech, pro které neučinila Centrální konference nebo exekutiva žádná opatření, může v mezidobí jednat jménem exekutivy.

Článek 7 Finanční a správní rada

1. Finanční a správní radu tvoří tři osoby jmenované byrem a potvr-zené exekutivou.
2. Rada je revizním orgánem veškerého účetnictví úřadu biskupa a jeho sekretariátu. Všechny revizní zprávy se předkládají byru. Revizní zpráva týkající se úřadu biskupa a jeho sekretariátu se před-kládá General Council on Finance and Administration v USA.
3. Rada vykonává svou činnost na základě směrnic, které vydává byro. Rada je poradním orgánem biskupa a jeho sekretariátu.
4. Rada řeší všechny mzdové a důchodové záležitosti biskupa s pří-slušnými instancemi v USA.

Článek 8 Sekretář

1. Centrální konference volí na návrh exekutivy sekretáře. Kandidát

musí být řádným členem Centrální konference. Znovuzvolení je možné.

2. Sekretář nastupuje svůj úřad bezprostředně po zasedání, na kterém byl zvolen a vykonává jej až do konce příštího řádného zasedání Centrální konference. Mocí svého úřadu je členem a sekretářem exekutivy a byra.
3. Sekretář vede protokoly Centrální konference, exekutivy a byra a zveřejňuje a rozděluje je podle příslušného klíče. Vede korespondenci těchto grémií, pokud to je po dohodě s biskupem zapotřebí, a vyřizuje agendu, kterou mu ukládá Řád církve. Centrální konference, exekutiva nebo biskup mu mohou uložit další úkoly.
4. Uvolní-li se během čtyřletí úřad sekretáře, ustanoví exekutiva nebo biskup prozatímního sekretáře.

Článek 9 Pokladník

1. Centrální konference volí na návrh exekutivy pokladníka. Kandidát nemusí být řádným členem Centrální konference. Znovuzvolení je možné.
2. Pokladník nastupuje svůj úřad bezprostředně po zasedání, na kterém byl zvolen, a vykonává jej až do konce příštího řádného zasedání Centrální konference. Mocí svého úřadu je členem exekutivy a byra.
3. Pokladník spravuje finance v rámci schváleného rozpočtu. Předkládá exekutivě roční finanční uzávěrku ke kontrole a případné návrhy, které se týkají finančního hospodaření běžného roku. Sestavuje plán finančního hospodaření pro čtyřletí a po poradě s exekutivou jej předkládá Centrální konferenci ke schválení.
4. Uvolní-li se během čtyřletí úřad pokladníka, ustanoví exekutiva nebo biskup prozatímního pokladníka.

Článek 10 Revizoři účtů

1. Centrální konference volí na návrh exekutivy dva revizory účtů a dva náhradníky. Revizoři nastupují svůj úřad hned po svém zvolení a vykonávají jej až do konce příštího řádného zasedání Centrální konference. Uprázdňená místa obsazuje exekutiva.

2. Revizoři každoročně zkoumají vedení pokladny a předkládají svou revizní zprávu sekretáři k rukám exekutivy.

Článek 11 Odvolací výbor

1. Odvolací výbor tvoří podle čl. 29, bodu 7, ústavy církve sedm nebo devět kazatelů v plnoprávném spojení a stejně tolik náhradníků, které volí Centrální konference na návrh biskupa.
2. Odvolací výbor se ustavuje sám a stanoví si způsob svého postupování a jednací řád. Členy výboru, kteří jsou při projednávání sporu zúčastněnou stranou nebo se cítí předpojatí, zastoupí náhradníci.
3. Rozhodnutí odvolacího výboru jsou konečná. Výjimku tvoří pouze rozhodnutí právního rázu, proti kterým je možno podat odvolání u Právní rady Centrální konference.

Článek 12 Právní rada

1. Právní radu tvoří pět osob, z nichž nejméně dvě by měly být kazatelé v plnoprávném spojení. Zároveň se volí čtyři náhradníci, dva kazatelé v plnoprávném spojení a dva laikové. Kandidáti mají být bezúhonní, mají mít schopnosti pro tento úkol a dovést čtyřicátý rok svého života. Nesmí být současně členy Centrální konference, exekutivy, pracovních skupin nebo jiných institucí Centrální konference. Jsou voleni na návrh exekutivy.
2. Právní rada se ustavuje sama. Stanoví si způsob postupu a jednací řád. Je schopna se usnášet, jsou-li přítomni tři členové. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Projednává-li se případ, kdy člen právní rady patří do grémia, jehož se projednává otázka týká, je z tohoto jednání vyloučen.
3. Právní rada zasedá podle potřeby na místě, které určí předseda. Předseda nebo jeho zástupce je přizván ke všem jednáním Centrální konference a exekutivy. Výdaje Právní rady hradí pokladna Centrální konference.
4. Právní rada rozhoduje ve všech právních otázkách ve smyslu čl. 29, bodu 6 Ústavy církve, s výjimkou otázek, které jsou v kompetenci Právního dvora Generální konference.
5. Centrální konference může uložit Právní radě další úkoly.

6. Rozhodnutí Právní rady nabývají právní platnost ihned. Odvolání k Právnickému dvoru Generální konference podle čl. 59, bodu 1 Ústavy církve tím není dotčeno.
7. Rozhodnutí Právní rady je třeba opatřit krátkým vyličením sporného případu a zdůvodněním. Předají se oběma stranám a sekretáři Centrální konference a zveřejní se v následujícím Protokolu Centrální konference.
8. Podávat žádosti Právní radě jsou oprávněni:
 - úřadující biskup Centrální konference;
 - nejméně jedna třetina členů exekutivy;
 - nejméně pětina přítomných řádných členů Centrální konference;
 - nejméně jedna pětina přítomných řádných členů Výroční konference; u Výročních konferencí, které mají deset nebo méně řádných delegátů, celá delegace.

Článek 13 Pracovní skupiny

1. Centrální konference volí (zpravidla na návrh svých výborů) pracovní skupiny a ukládá jim určité úkoly pro čtyřletí. Členové pracovních skupin nemusí být členy Centrální konference, předpokládá se však schopnost a láska k svěřeným úkolům.
2. Pracovní skupiny mají zpravidla tři členy. Při jejich výběru má být brán ohled na jejich bydliště, aby se usnadnilo scházení. Uprázdňená místa obsazuje exekutiva.
3. Předsedu pracovní skupiny určí Centrální konference. Jinak se pracovní skupina ustaví sama. Stanoví si pracovní program a zvolí si místo zasedání. Ke svým zasedáním může přizvat další spolupracovníky ze země, v níž zasedá.
4. Předseda je povinen předložit exekutivě jednou ročně písemnou zprávu o činnosti své skupiny a poslat sekretáři Centrální konference zprávu dva měsíce před zasedáním konference.
5. Zpráva a jiný materiál, který vypracovala pracovní skupina, tvoří pracovní podklady pro příslušné výbory zasedající během konání Centrální konference.

B. Pracovní řád

Článek 14 Ustavení

1. Exekutivou nebo přípravným výborem Centrální konference schválený a vytištěný program platí jako oficiální program zasedání.
2. *Konferenční výbor pro zasedání* Centrální konference tvoří předseda, sekretář, pokladník, vedoucí skrutátorů a kazatel hostitelského sboru. Výbor rozhoduje o všech otázkách týkajících se jednání a organizace, které nejsou upraveny Řádem církve nebo tímto Pracovním řádem.
3. Každý člen Centrální konference má právo odvolat se proti takovému rozhodnutí ke konferenci.
4. Na začátku prvního plenárního zasedání jsou zvoleni následující úředníci a výbory:

Na návrh exekutivy

- sekretář, pokladník a tlumočníci;
- šest skrutátorů (tři kazatelé, tři laikové), jeden z nich jako vedoucí;
- dva revizoři účtů a dva zástupci;
- zpravodajce;
- výbor pro tisk a tisková prohlášení (tři členové, jeden z nich jako předseda);
- výbory pro projednání zpráv pracovních skupin a další výbory, pokud to vyžaduje práce konference.

Na návrh sekretáře

- dva až tři pomocníky sekretáře;
- dva pokladníky pro zasedání jako pomocníky pokladníka;
- revizor pokladny pro zasedání;
- po oznámení sekretářem je potvrzen výbor pro biskupský úřad.

5. Sekretář předloží program zasedání k přijetí.

Článek 15 Zasedání

1. Žádný člen Centrální konference nesmí bez dovolení odejít z jednání, pokud není nemocen nebo k tomu nemá pádné důvody. V takovém případě se musí včas písemně omluvit u sekretáře s udáním důvodů.
2. Předseda konstatuje schopnost Centrální konference se usnášet. Jeho povinností je oznámit zahájení, přerušování a konec zasedání. Dbá o to, aby se dodržoval Pracovní řád; uděluje slovo a prohlašuje diskusi za ukončenou; dává hlasovat a oznamuje výsledek hlasování. S výjimkou oznámení výsledku hlasování je jeho rozhodnutí konečné. Je-li rozhodnutí předsedy o výsledku hlasování zpochybněno, musí se o návrhu, aby bylo přezkoumáno rozhodnutí předsedy, hlasovat ihned.
3. Zasedání Centrální konference jsou zpravidla veřejná. Návštěvníci mají zaujmout vyhrazená místa. Poradci a hosté jsou pozváni k účasti na zasedáních výborů, které zpracovávají materiál pracovních skupin.
4. Předseda může u jednotlivých bodů nařídít uzavřené zasedání. Má tak učinit, když to požaduje nejméně jedna pětina členů konference. Před otevřením uzavřeného zasedání opustí návštěvníci sál. O jednání uzavřeného zasedání je nutné zachovat mlčení. Rozhodnutí se zaznamená písemně.

Článek 16 Jednání

1. Předměty pro projednání dostává Centrální konference:
 - z podnětu předsedy;
 - ve zprávách výkonných orgánů, pracovních skupin, výborů a jiných institucí Centrální konference;
 - jako návrhy Výročních konferencí, Provizorních výročních konferencí, Misíí a Misijních konferencí;
 - jako návrhy členů Centrální konference.
2. Pro jednání platí následující podmínky:
 - všechny návrhy a pozměňovací návrhy musí podat člen Centrální konference a jiný člen je musí podpořit;

- všechny návrhy a pozměňovací návrhy je třeba dát sekretáři písemně v jednom z konferenčních jazyků;
- byl-li podán a podpořen pozměňovací návrh, smí předseda připustit diskusi pouze k tomuto návrhu. Totéž platí o doplňujícím pozměňovacím návrhu. Diskuse proběhne v opačném pořadí podaných návrhů;
- návrh na znovuprojednání určitého rozhodnutí může podat pouze člen, který hlasoval s většinou;
- o následujících návrzích je třeba hlasovat ihned, přičemž však je třeba brát ohled na již podané přihlášky do diskuse:
 - na konec debaty a hlasování;
 - na přerušení a odročení zasedání;
 - na dodržování tohoto Organizačního řádu nebo denního programu;
 - na předání předmětu jednání příslušnému grémiu Centrální konference pro předložení nového návrhu.

Článek 17 Hlasování a volby

1. Hlasování je zpravidla veřejné. Volby mohou být veřejné nebo tajné.
2. Před hlasováním podá předseda krátký přehled o předložených návrzích. Doplňující pozměňovací návrhy mají při hlasování přednost před pozměňovacími návrhy a ty pak před hlavními návrhy.
3. Hlasování se děje zpravidla aklamací. Počítají se pouze hlasy členů přítomných ve chvíli hlasování. Zdržení se nepočítají (viz také čl. 2, bod 8).
4. Konají-li se volby hlasováním, volí se kandidáti v pořadí, v jakém byli nominováni.
5. Tajné volby se konají hlasovacími lístky; přitom se nebere ohled na prázdné a neplatné hlasy. Skrutátoři musí dbát na to, aby se hlasovací lístky lišily v každém volebním kole barvou, formátem nebo potiskem. Zjistí, kolik se rozdalo hlasovacích lístků. Překročí-li počet odevzdaných lístků počet rozdaných lístků, je volební kolo neplatné a musí se opakovat (viz také čl. 2, bod 8 a čl. 4, bod 2).
6. V případě volby bez předchozí nominace jsou první dvě kola

otevřená. Po druhém volebním kole nesmí být do volby zařazeni žádní noví kandidáti. Od třetího volebního kola může Centrální konference na návrh jednoho z členů prohlásit za zvoleného toho kandidáta, který při veřejném hlasování obdržel nejvyšší počet hlasů, i když nebyla dosažena absolutní většina. Tato ustanovení neplatí pro volbu biskupa podle čl. 4, bod 2, odst. 2 (nová volba).

Článek 18 Způsob práce výborů

1. Výbory se ustavují samy. Svou činnost končí se zakončením konference. Obdrží úkoly po svém zvolení v prvním plenárním zasedání a vypracují předlohy pro plénum.
2. Výbory, které projednávají zprávy a materiál pracovních skupin, ponechají tyto zprávy beze změn, vypracují však stanovisko ke zprávám s případnými doplňky a návrhy. Dále vypracuje každý výbor pro svou pracovní skupinu pracovní úkol na další čtyřletí, prozkoumá možnosti financování této činnosti a předloží plénu patřičné návrhy.
3. Předsedové pracovních skupin se mají účastnit zasedání příslušných výborů a zastupovat tam zprávu pracovní skupiny.

Článek 19 Zápis o jednání

1. Všechny zprávy, návrhy a rozhodnutí přijaté Centrální konferencí, tvoří nedílnou součást zápisu a mají v něm být obsaženy v plném znění.
2. Na počátku každého zasedání je nutné schválit zápis o jednání Centrální konference na předchozím zasedání. Zprávu o jednání v posledním zasedání přijme, pokud to je nutné, exekutiva nebo k tomu zvolená komise. Originál podepíše předseda a sekretář. Znění, vytištěné podle tohoto originálu, platí jako oficiální Protokol Centrální konference

Článek 20 Závěrečná ustanovení

1. Návrhy na změnu tohoto organizačního a pracovního řádu musí schválit dvoutřetinová většina.
2. Tento organizační a pracovní řád byl přijat Centrální konferen-

cí 1973 v Schaffhausenu a revidován Centrální konferencí 1989 v Badenu. Vstoupil v platnost dne 20. března 1989.

Doplňk čl. 3. 5, poslední odstavec, byl přijat na Centrální konferenci 2001 v Bülachu, viz Protokol str. 66.

Obsah

Předmluva	3
1. Metodistická episkopální církev 1920 – 1939	4
Práce v Evropě před rokem 1925	4
Středoevropská Centrální konference	5
Založení Německé Centrální konference	7
Vznik Ženevské oblasti	8
2. Metodistická episkopální církev jižní 1920 – 1939	11
Začátky misie v Evropě	11
Ustavení Centrální konference	13
Vznik spojené Metodistické církve	14
3. Hledání celoevropského řešení	17
4. Centrální konference pro střední a jižní Evropu	22
Vývoj po roce 1965	26
Poznámky	30
5. Biskupové příslušní pro Československo	31
James Atkins (1850 – 1923)	31
William Benjamin Beauchamp (1869 – 1931)	32
Urban Valentine Williams Darlington (1870 – 1954)	33
Arthur James Moore (1888 – 1974)	35
Paul Neff Garber (1899 – 1972)	37
Ferdinand Sigg (1902 – 1965)	39
Franz Werner Schäfer (1921)	42
Heinrich Bolleter (1941)	44
Poznámky	46
6. Organizace Centrální konference	47
A. Organizační řád	47
B. Pracovní řád	58

Autoři příspěvků:

Část 1, 3 a 4: Wilhelm Nausner (v: *Seid fleissig zu halten die Einigkeit im Geist*, Zürich, b.r.)

Část 2 a 5: *Vilém D.Schneeberger*